

BRÁNA

iNform
uvnitř

02 | 2021

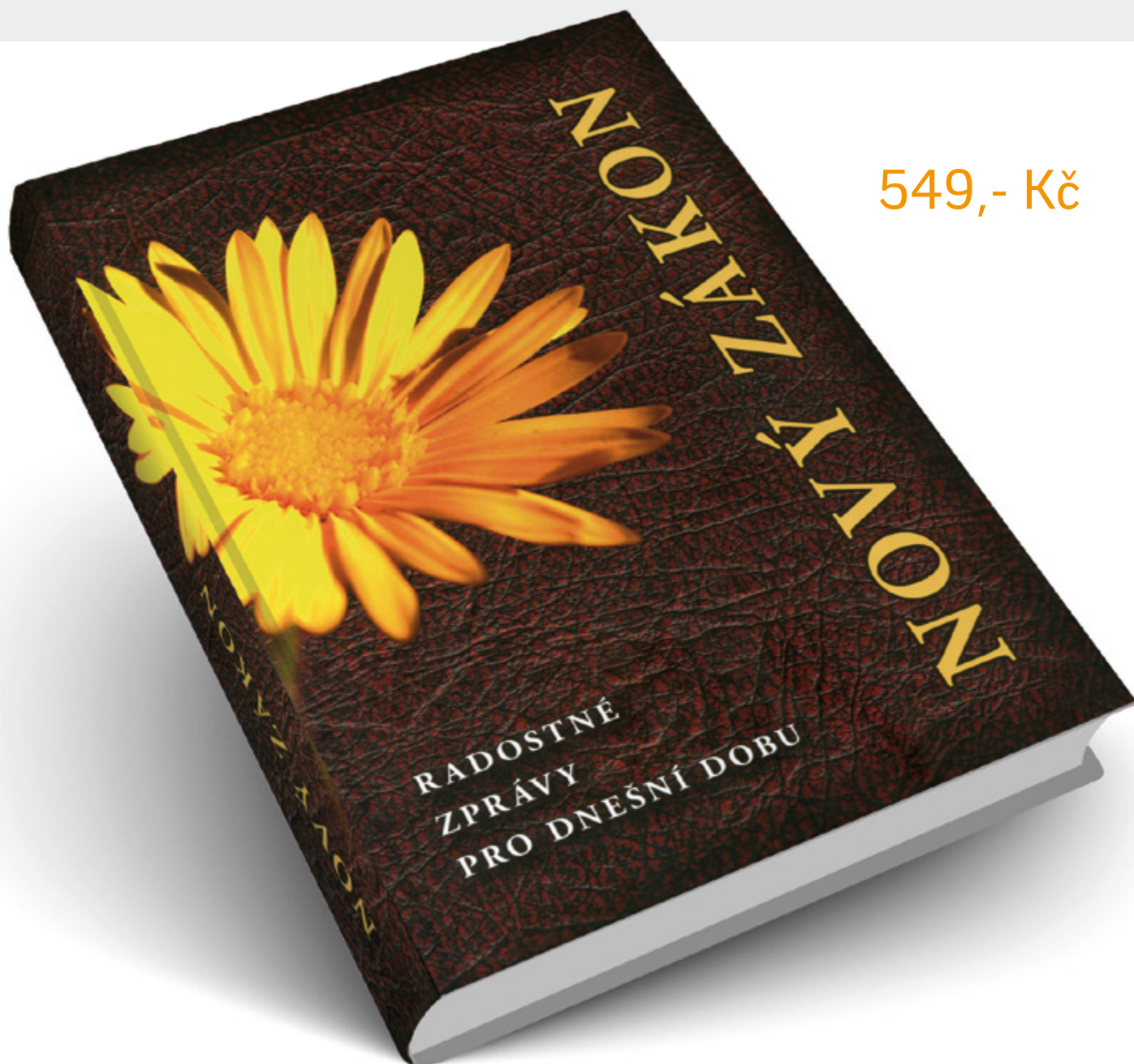
brana.cb.cz

VNITŘNÍ KRÁSA

JAK VYPADÁM? BUDU SE LÍBIT?

Parafrázovaný překlad Nového zákona
od Josefa Kurze obohacený o rozsáhlý
poznámkový a výkladový aparát

549,- Kč

Objednávejte na eshopu
www.krestanskyzivot.cz
nebo telefonicky **558 711 436**

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Výrok o dvou cestách
- 6 Rozhovor**
Miloš Poborský:
Jako vinná réva
- 12 Téma**
Vnitřní krása
- 19 Inspirace**
O jazyce, slovech a řeči s J. A. Komenským:
Říkej jen, jak to je
- 20 Rodina**
Podobní Bohu
- 28 Diskuze**
Rozdělená společnost

PŘÍŠTĚ

Povolání a vyvolení

Pavel Hošek a kolektiv autorů

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
02/2021

Ročník Bratrské rodiny 53, Českobratrské rodiny 78

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 7. 2. 2021 – Vychází 10× ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný
Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:
szp@scps.diakonie.czPředplatné – u sborových distributorů nebo na adrese
distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629Pro sponzory časopisu – číslo účtu: 1938904339/0800,
(zpráva pro příjemce: Dar pro časopis BRÁNA)Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

Milí čtenáři,

krása vnější i vnitřní je tématem našeho nejnovějšího vydání časopisu BRÁNA. Je to téma, o kterém je dobré mluvit už s našimi dětmi. Vzpomínám si, jak jsme se kdysi bavili se synem, co se mi líbí. Nepamatuji si přesně, oč šlo, ale mohli jsme klidně řešit dresy hokejových týmů z NHL nebo z naší ligy. Já mám rád teplé podzimní barvy, zatímco chladné do modra moc ne. Proto se mi líbí například týmy Boston Bruins nebo HC VERA Litvínov. Syn chtěl ale vytrvale znát důvod, proč se mi líbí zrovna tyto barvy. Naštěstí mě přispěchal na pomoc moudrý psycholog Jaro Křivohlavý. Se svou klidnou autoritou a empatií k dítěti se přiznal k mé bezradnosti a pověděl, že doopravdy nejde vysvětlit, proč se komu co líbí, neboť každý člověk má jiný vnitřní důvod, pro který se jednomu zdá krásné to a druhému ono.

Od psychologa postoupíme k psychiatrovi. Slavoj Brichcín jako zkušený sexuolog přednášel o vztazích a popsal situaci, kterou všichni dobře známe. Jsme v nějaké skupině lidí, lhostejno je-li to církev či nikoli, a náhle vstoupí do místnosti neznámá žena či neznámý muž. V okamžiku každý podvědomě vyhodnotí, zda je dotyčná osoba pro nás přitažlivá či nikoli. Nemá to nic společného s morálkou ani vírou, načež pro některé muže by byla dotyčná žena vhodným partnerem k namlouvání, ale pro jiné rozhodně ne. Byl-li přichozí muž, naprosto stejně jeho osobu posoudí jako atraktivní či nevábnou všechny přítomné ženy. A budeme-li se ptát po důvodech, opět se dostaneme do úzkých, zkrátka někdo se nám líbit bude a jiný ne. To ale vůbec neznamená, že kdo se nám líbí či nelíbí, je dobrý nebo bezcharakterní člověk. Na hodnocení jeho vnitřní krásy si musíme počkat do doby, kdy dotyčného poznáme podle jeho chování a činů. Dodejme však, že kdyby dotyčná osoba byla sebevíc přitažlivá, okouzlující, a dokonce i hodná, ale byla již zadaná, musela by do hry vstoupit naše víra a morálka z ní vycházející, neboť zalíbení na první pohled může být skutečně velmi klamavé.

Čímž jsme se od psychologa přes psychiatra dostali zpět k našemu redakčnímu záměru předložit vám čtenářům téma o kráse – vnitřní i vnější. Posuďte sami, jestli se vám obsah článků líbí nebo ne, jestli vás oslovují naši autoři a zda se vám líbí ilustrace a celý časopis. Budeme rádi, když si ho se zájmem přečtete nebo v podcastu poslechnete, protože se opravdu snažíme, aby se vám časopis BRÁNA nejen líbil.

BRONISLAV MATULÍK

Matouš 7,13-14

VÝROK O DVOU CESTÁCH

text ERNEST WELSZAR ilustrace BRÁNA

Vejděte! Tak vyzývá Ježíš své učedníky. A aby to neměli jednoduché, vymezuje jim těsnou bránu. Pro učedníky to znamenalo další rozhodnutí! Jedno, to zásadní, už měli za sebou – vyzval je k následování a oni tak učinili. To vůbec nebylo jednoduché. Znamenalo to opustit dosavadní životy, zajištění, jistoty, vzdálené a blízké, či dokonce nejbližší vztahy. Také některé možnosti, příležitosti a šance. Jít s Ježíšem cestou nezajištěnosti, nejistoty, nebezpečnosti, protivenství a občas i nějakého pronásledování. Mám za to, že už tohle rozhodnutí bylo pro ně projití těsnou branou.

Jakou bránu měl Ježíš na mysli?

Učedníci znali leckteré. Vždyť putovali s Ježíšem od města k městu, vesnice k vesnici a všude bylo plno bran. Kterou si měli vybrat? Navíc za žádnou z nich nikdy nedorazili k děsivé záhuby či bezkonfliktnímu životu. Z putování po zemích Judska, Samaří a Galileje to dobře věděli. Z učení, kázání a rozhovorů Ježíše s jednotlivci se leccos dověděli. Třeba to, co pověděl znalci Zákona Nikodémovi: „Musíte se narodit znovu!“ (J 3,7) Tenhle požadavek platil a platí pro všechny, kteří měli a mají zájem o vstup do Božího království. Druhé narození, jak se mu také říká, je tou branou. Děje

**Vejděte těsnou branou;
prostorná je brána a široká
cesta, která vede do záhuby;
a mnoho je těch, kdo tudy
vcházejí. Těsná je brána
a úzká cesta, která vede
k životu, a málokdo ji nalézá.**

se ve chvíli, kdy člověk slyší zprávu o Ježíši, mění své myšlení o sobě a Bohu, přiznává svůj vzdor a provinění vůči Bohu a vírou přijímá Ježíše jako svého Spasitele a Pána.

Při posledních rozhovorech Ježíše se svými učedníky (J kap. 13-17) prožili a slyšeli (kromě jiného) také: „Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.““ (J 20,22) Tím dal Ježíš svým učedníkům jasně najevo, že bez Ducha svatého se v životě coby jeho následovníci a učedníci neobejdou. Měli pochopit službu Ducha svatého jak ve svém osobním životě, tak v životě Božího lidu všech dob a všech generací. Pochopení toho a přiznání závislosti na Duchu svatém považují za další projití těsnou branou a kráčení po úzké cestě.

Jsou jen dvě cesty a co znamená záhuba

Po projití některou ze dvou zmiňovaných bran jsou také cesty. Za těsnou je úzká, za prostornou široká. Obě mají i cíl, to mají společně. Každá ovšem radikálně jiný a rozdíl mezi nimi je obrovský. Široká vede do záhuby, úzká do života. Po široké jdou zástupy, po úzké tu a tam někdo.

Je důležité vědět, co si máme představit pod pojmem záhuba. Můžeme použít i podobné pojmy jako zavržení,

zatracení a peklo – samé znepokojivé pojmy. Být zahuben či ztracen znamená nebýt na svém místě, být vynechán, zcela opuštěn, naprosto zapomenut a odvržen. Nový zákon pro tento stav používá slovo „Gehenna“, které znamená něco jako smetiště. Označuje to, co je nenapravitelně zbytečné. Tenhle cíl a tohle místo měl Ježíš na mysli, když mluvil o záhubě, do níž ústí široká cesta.

Nikdo z nás tam ještě není. Zatím jsme na cestě – buď na úzké, nebo na široké. Třetí cesta neexistuje. I když se jako lidé uklidňujeme rčením, že „všechny cesty vedou do Říma“. Do zeměpisného Říma určitě, do nebeského života však nikoli. Tam vede jen jedna cesta a s přesně daným směrem. Tou je Ježíš Kristus a druhé narození. Ježíš pověděl: „Já jsem ta Cesta!“ Na jiném místě zase: „Já jsem dveře, kdo vejde skrze mne, bude zachráněn.“ (J 14,6 a 10,9)

Závěr

Rozebírali jsme výroky Ježíše o dvou cestách. O úzké a široké a o branách na začátku každé z nich. Na širokou se vchází prostornou, pohodlnou branou a je mnoho těch, kdo tudy vcházejí a následně krácejí po ní. Je důležité si všimnout toho poměru. Kolik lidí jde po úzké a kolik po široké cestě. Po široké jdou zástupy. To je informace, která nás nemá vést k pocitu méněcennosti nějakého zbožného hloučku zbytečných lidí, pro okolí rušivého. Chce nám říct, že to, co dělá většina, ještě nemusí být správné. Konání většiny v žádném případě není legitimací správnosti. To málo nám chce připomenout, že zde nejsme proto, abychom vládli nad světem.

K projití prostornou branou nepotřebuji udělat žádné rozhodnutí. Jí člověk prošel a zásadně kráčí po široké cestě od okamžiku svého narození. Tak nás učí Bible. K projití těsnou branou se však musím rozhodnout. Na základě slyšení zvěsti o Ježíši, jeho vykupujícím díle, druhém narození, práci Ducha svatého, Boží milosti a o mnoha dalších důležitých skutečnostech. Dovědět se o nich

mohu jedině z Bible. Když v ní budu číst, když budu nad textem přemýšlet a modlit se, je naděje, že naleznu jediné spolehlivé a závazné měřítko pro život, který ctí a oslavuje Boha. Aby se tak mohlo stát, musel přijít Ježíš na náš svět, jak si to v adventní době živě připomínáme.

Nebe a peklo...

...jsou reálně existující místa. Když člověk, který byl skrze víru v Ježíše Krista zachráněn, zemře, bude na věky s Bohem v jeho nebeském království. Naproti tomu všichni, kteří zde zemřou bez Krista, budou snášet věčná muka bez Boha.

Nechci ale zůstat při vážném varování. Pro všechny pamětníky, kteří důvěřují

Ježíši a žijí s ním každý den, mám píseň č. 90 ze zpěvníčku Písničky na cestu (1970): „Úzká je a plná trní cesta k výšinám...“ A zejména refrén: „My jdeme k domovu v náruč Otcovu, k domovu...“ Pro současníky zase: „Mou cestu v rukou máš, jdu s důvěrou...“

Výrok Ježíše o dvou branách a dvou cestách nám chce říct nesmírně důležitou pravdu: že totiž nelze vcházet oběma branami ani kráčet po úzké a široké cestě současně. Tohle je možné si myslet, nikdy ale ne provést. Tak jako nelze sloužit Bohu a zároveň i mamonu. (podle Mt 6,24) Ve všech případech jde o rozhodnutí a otázku volby.

ERNEST WELSZAR (1943)

Původem z Těšínska, vyučen v oboru strojní zámečnický, několik let zaměstnanec Třineckých železáren v denním i třisměnném provozu. Vystudoval Strojní večerní průmyslovou školu, absolvoval čtyřletého teologického semináře ve Švýcarsku. Od roku 1973 kazatel CB,

nyní v důchodu. Ženatý, otec tří dětí, dědeček tří vnuků a jedné vnučky. Má rád přírodu a jízdy na kole.

Výroky Ježíše o dvou cestách mě zaujaly v souvislosti se závažností jejich cílů. Vyslovil je na hoře Blahoslavenství, asi 150 kilometrů severně od Jeruzaléma. Stalo se tak krátce potom, co propustil zástup po vyučování a rozhodl se být s učedníky sám. Chtěl je seznámit s Božími principy spravedlnosti, pro které se měli rozhodnout a podle nich i žít.

Rozhodnutí, která v životě činíme, skutečnost, po jaké cestě jdeme a jaké hodnoty si vybereme, má dalekosáhlé dopady. Na naše myšlení, uvážování a celkové jednání. To zase ovlivňuje naše vztahy s druhými. Ty mohou napomoci k životu snesitelnému až pohodovému, nebo naopak učinit život těžký až nesnesitelný.

Výrok Ježíše o dvou cestách mě také povzbuzuje, abych odolával pokušení smířit se s názorem, že vše je relativní, a nakonec splynul s davem. Není vše relativní. Například smrt je absolutní – ukončí všechny vztahy a nedává žádnou šanci ještě něco změnit a napravit. Z pohledu Bible ale jádro naší osobnosti žije dál a je zásadní, kde bude trávit věčnost. Proto je důležité, jakou cestou dnes jdeme a kde končí.

JAKO VINNÁ RÉVA

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto TOMÁŠ COUFAL – Život víry

Jeho cesta za Bohem začala kamarádstvím s aktivním okultistou a křtem v Duchu svatém. Následovalo obrácení, vstup do církve, povolání do služby kazatele... Stal se jedním ze zakladatelů kurzů Alfa. Dnes je Miloš Poborský ředitelem Evangelikálního teologického semináře.

V roce 2017 jste byl na čtyři roky jmenován ředitelem ETS. Kam se Evangelikální teologický seminář za dobu vašeho působení posunul?

Seminář vždy měl velmi kvalitní sbor vyučujících. Překvapilo mě, když jsem zjistil, že měl v rámci CB horší pověst, než bych čekal. Na ETS mi hodně záleží, osobně mě na službu velmi dobře připravil. Podle studentů, kteří přicházejí, bych řekl, že se s tím podařilo pohnout. Do školního roku 2019/20 jsme přijali 14 studentů, letos 26, ubytovna je plná. Jsou to skvělí mladí lidé, někteří jsou influencery ve své generaci. Jedna studentka má na Instagramu deset tisíc followerů. Potkala se s jinou influencerkou, častou řečnicí na mládežnických akcích, a ta už u nás taky studuje. Mám z toho velikou radost. Budou-li na ETS studovat kvalitní studenti, bude to působit jako katalyzátor. Motivovaným studentům se učitelé rádi nadstandardně věnují; nevidí-li zájem, je to demotivující i pro ně. Ale to už našťěstí neplatí. Systematicky budujeme obraz školy, rozvíjíme studijní nabídku tak, abychom přirozeně byli školou první volby.

Co bude po roce 2021?

Na Radě CB se mě ptali, jestli mi nevdají, že je to jen na čtyři roky. Nevadí. Jestli se osvědčím, funkční období mi rádi prodlouží. Pokud ne, bude pro školu jen dobře, když dostane šanci někdo další. S Radou CB i Radou ETS si rozumím. Myslím, že mě dobře přijímají i studenti a učitelé. Minulý týden Rada ETS rozhodla, že mě Radě CB doporučí i do druhého funkčního období.

Podmínkou funkce je členství v CB. Byl jste členem KS Praha, máte dvojitě členství. Dá se to skloubit?

Řády CB stanovují, že ředitel má být členem církve zřizovatele. Považuji to za oprávněný požadavek. Církev bratrská je velká, má mnoho kvalitních lidí. Překvapilo mě, když jsem byl osloven. Nakonec asi bylo dobře, že přišel někdo zvenčí, nezatížený minulostí. Snad se mi podařilo pravdivě popsat situaci školy a nabídnout odpovědi na někdy i nepříjemné otázky. Porozumět tomu, kde jste, a srozumitelně říct, kde být chcete. Z reakcí usuzuji, že to, co jsem nabídl, se církvi líbilo. Jinak by mi mé působení ani nedávalo smysl.

Vedení Alfy jsem předal, jak jen to šlo, a na roli staršího ve svém sboru jsem se rozhodl rezignovat – věřím že na Boží popud – na Konferenci CB v květnu 2019. Významné zvýšení podpory ETS беру jako projev důvěry. Prožil jsem tam velmi silně vědomí Boží bázně, získat důvěru církve je snazší než nabídnuté zrealizovat. Jezdím po sborech kázat a uvádět Neděle ETS, proto žádnou pravidelnou službu ve sboru nemám, jen příležitostně vypomáhám. Jsou období, kdy se do svého sboru měsíc nedostanu. Jsem členem sboru CB v Praze na Šeberově – mám ten sbor rád, mám tam i přátele z dávných dob z KS Praha. Jsem rád, když se tam občas na bohoslužbu dostanu.

Přišel jste z charismatického prostředí, oslovuje vás v něčem CB?

CB mi byla důvěrně známá, 15 let jsem díky Alfě spolupracoval s mnoha kazateli. CB dlouhodobě byla, a to mně na ní imponuje, na počet sborů misijně

nejaktivnější. KS chce být soudobou církví – používá současné chvály a výrazové prostředky. I situace v CB se vyvíjí, jsou sbory, kde není mezi CB a KS žádný rozdíl. Někde se zpívají písně, které znám z devadesátých let a řadu let jsem je neslyšel. Jako bych se po letech vrátil domů. Dostanu se ale i do sborů tradičních, kde se zpívá jen z Kancionálu. Mám hezkou zkušenost z jedné tradiční bohoslužby z loňského léta. Kancionálky takřka neznám a moc mě neoslovují, ale tady jsem vnímal Boží blízkost. Ti lidé je zpívali od srdce, s láskou. A o to jde.

Mám radost z nově zakládaných sborů. CB je v tom v Čechách asi nejúspěšnější. Vážím si sborů, které působí třeba i déle než 100 let. Prokázaly dlouhodobou životaschopnost, s rychlostí změn v dnešním světě to není samozřejmost. Když se to pojme moudře, dnešní nově vznikající sbory se od nich za pár let možná budou učit mezigeneračnímu předávání. Čeká je to dříve, než si myslí, a ty, kteří už to zvládli, potřebují.

V neposlední řadě je třeba říci, že má CB teologicky vzdělané kazatele. Na celkové úrovni kázání je to znát.

ETS připravuje do služby budoucí duchovní vedoucí. Zásadní charakteristikou, kterou musí mít každý duchovní, je zřejmě víra. Je to tak?

V určitém smyslu ano, protože bez víry není možné se Bohu zalíbit. Za zásadní charakteristiku ale považuji vědomí Božího povolání. Bez toho asi nelze dlouhodobě obstát.

Lze se víře i naučit, nebo je to beze zbytku dar? Jak se při studiu ujistit, že víra studujících roste?

Věřící člověk je výslednicí mnoha vlivů. Především Bible, protože víra stojí na Slovu. Pak je to svrchované Boží působení, dar víry je uveden mezi duchovními dary. Existují různé úrovně víry – Pavel píše, že nemáme smýšlet výše, než jakou míru víry člověku dal Bůh. →

Ing. MILOŠ POBORSKÝ (1968)

Ředitel Evangelikálního teologického semináře – Vyšší odborné školy teologické a sociální. V letech 1998–2017 sloužil jako pastor KS Praha, region Jih, 15 let byl vedoucím kanceláře Alfy, deset let členem Rady ETS. S manželkou Evou má syna Davida.

K víře nás mohou inspirovat zbožní lidé víry (viz Žd 11), ale i zralí křesťané, se kterými máme například učednický vztah. V tomto kontextu se ve škole pohybujeme, pro růst osobní víry vytváříme prostor, vyučující by měli být lidmi víry.

Je řeč o růstu. Máte zvláštní koníček – pěstujete biblické rostliny. Proč?

Máme na zahradě fíkovník, libanonský cedr a šestnáct sazenic vinné révy. Sedět pod svou révou a fíkovníkem je starozákonní obraz pokoje, který mi imponuje, chci to žít i fyzicky. Vinnou révu pěstuji kvůli Ježíšovým slovům: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař.“ Verše spjaté s révou nemůže člověk pochopit jinak, než že se stane vinařem, nebo v mém případě to aspoň zkouší. Učím se to, není to nic snadného. Když se révě jen jeden rok nebudete věnovat, rozroste se do čtyřmetrových výhonů, je to neuvěřitelný plevel. Sklidíte jen listí, což se mi stalo. Na fíkovníku najdete fíky takřka po celý rok, nějaké má i teď v zimě, i když se nedají jíst. Cedr byl použit při stavbě chrámu. Připomíná mi, že jsme coby živé kameny budování jako duchovní dům ve svaté kněžstvo, abychom přinášeli duchovní oběti příjemné Bohu skrze Ježíše Krista.

Co jste se díky tomu dozvěděl o Bohu?

Ježíš říká, že větve, které nesou ovoce, čistí, aby mohly nést ovoce ještě hojnější, a ty, které nic nenesou, odstříhává. Když vinař prořezává révu, tak je to rachot. Je to radikální zásah – víc se ostříhá, než zůstane. Pokud z nás Pán Bůh chce něco mít, nezbyvá mu než se s námi moc nepárat. Stříhá a neptá se, jestli to bolí. Výsledek ale stojí za to, protože jinak ty hrozny prostě nejsou – vinná réva dá svou sílu do listí a my do hlouposti.

Když jste to viděl z pozice vinaře – máte větší ochotu se teď sám nechat jako ta vinná réva prořezávat?

Mám, pomohlo mi to dělat radikální rozhodnutí. Beru to jako věc, která k životu křesťana patří. Stačí podívat se do Přísloví:

zlato se čistí ohněm. Písmo to říká jasně, jen my ve svých naivních představách máme sklon myslet si, že v životě jde o to mít pohodu, klídek. Ale Bohu o něco jde a je ochoten se pro to nasadit.

Uvěřil jste jako dospělý. Jak?

Nepocházím z křesťanské rodiny, začalo to čtením Bible. Asi po třech letech hledání jsem se dal pokřtít, bylo mi 24 let.

Jak přijde nevěřící k rozhodnutí přečíst si Bibli?

Jeden spolužák psychotronik na Strahově ještě za socialismu hledal geopatogenní zóny. Byl v tom tak vehementní, že nás, studenty, rozdělil na dvě skupiny. Jedni si postele z geopatogenních zón odstěho-

BEZ SLUŽBY NENÍ DUCHOVNÍ RŮST. MYSLET SI, ŽE JE TO MOŽNÉ, JE CHIMÉRA.

vali, druzí si je na protest proti jeho tmářství na ně naopak nastěhovali. Jezdil po psychotronických kongresech, proléval si vodu magnety, z dětí ve školce sál energii, virgulí i léčil. Kamarádil se s okultními ikonami té doby. Tvrdil, že ty schopnosti jsou darem od Boha.

V jaké skupině jste byl vy?

Držel jsem se stranou. Chodil za mnou a říkal: „Máš ty schopnosti taky, rozvíjej je.“ Jednou jsme na přednášce elektrotechnologie pozorovali auru paní profesorky a říkali si, že ji má nějakou černou a asi brzo umře. Studoval tak, že se ptal virgule, jaké otázky dostane, ty se naučil a druhý den je dostal. Nám, co jsme se učili všechno, se smál. Pokud jsem měl připustit existenci Boha, první, co bych

od něj čekal, je spravedlnost. On s virgulí podváděl, a tak jsem usoudil, že to od Boha být nemůže. Popřít, že mu to funguje, jsem ale nemohl, a můj ateismus to nahlodalo.

A co vás dostalo k Bibli?

Jeho radikální obrácení. Jednoho dne všechno vyházel a řekl: „Co jsem doteď dělal, bylo od satana. Teď jedině Ježíš Kristus.“ Další výstřelek našeho excentrického spolužáka, řekl jsem si a smál jsem se mu. Zjistil jsem ale, že se začal poctivě učit a naprosto se změnil. Usoudil jsem, že ta Bible bude asi zajímavé čtení a poprosil ho, ať mi ji obstará.

Hezký začátek cesty s Bohem.

Popíšete její zlomové okamžiky...?

Zásadní bylo určitě obrácení. Nejspíš jsem oříšek pro teology, protože si myslím, že jsem byl naplněn Duchem svatým dřív, než jsem se obrátil. Spolubydlící z ubytovny mi jednou řekl: „Vidím, že si čteš Bibli. Pojď se mnou na Základy křesťanské víry, je to tam dobrý.“ Tak jsem šel, zrovna byla lekce o naplnění Duchem svatým. Vstal jsem na výzvu, že chci být Duchem naplněn, a ono se to stalo.

Neměl jste strach jít do věci, které nemáte pod kontrolou?

Tak jsem o tom neuvažoval. Boha jsem hledal, přemýšlel jsem o něm, Nový zákon jsem měl přečtený a řadu věcí ze Starého taky. Intuitivně jsem věděl, že není jiné cesty. Že jsem hříšný a že si za to zasloužím smrt, to jsem věděl dost jasně. Motivem mého obrácení ale nebyla Boží láska, spíš strach ze smrti. Nešlo mi o nebe, hlavně jsem nechtěl jít do pekla. Jen jsem ještě nerozuměl tomu, proč Ježíš zemřel a co to má společného se mnou. To se probíralo na dvou předchozích lekcích, kde jsem nebyl. Vyučování bylo přesvědčivé, na výzvu jsem vstal a naplnění Duchem jsem tam zažil. Zcela spontánně jsem se začal modlit v jazycích.

Byl to jediný přelomový okamžik?

Kdepak, těch byla celá řada. Byl jsem

pokřtěn v květnu 1992 a od ledna 1993 už jsem vedl domácí skupinku. Číst a vykládat Bibli mě bavilo. Do církve tehdy přicházela spousta lidí, skupinky rostly a noví vedoucí byli potřeba. Kdo byl v církvi půl roku, měl před nově příchozími dostatečný náskok. Region Jih sboru KS Praha tehdy vedl Mojmír Kallus. Nám novým vedoucím se intenzivně věnoval, byli jsme u něj doma skoro každou neděli večer. Bylo to šťastné období duchovního růstu, rád na něj vzpomínám. Čtyři roky po svém křtu jsem se stal starším a o dva roky později pastorem.

To byla rychlá cesta...

Když je člověk poslušný a má alespoň čtyři z pěti pohromadě, může v církvi udělat kariéru velmi rychle. (smích)

Jak dlouho jste byl ve službě pastora a co vám dala?

Devatenáct let. Co mi dala? Spíš se ptám, co jsem dal lidem já. Když člověk slouží druhým lidem, sám roste nejrychleji. Bez služby není duchovní růst, myslet si, že je to možné, je chiméra. Díky možnosti učit se od duchovně zralých lidí jsem sám rostl. Když jsem se stal pastorem, šest let se mi osobně věnoval Dan Drápal. Scházeli jsme se každý měsíc na dvě hodiny na oběd a povídali jsme si o službě i o mně.

To bylo další šťastné období mého křesťanského života.

Máte v arzenálu vzpomínek nějaký nezapomenutelný Boží dotek?

Mám jich řadu. Ten nejstarší je z doby, kdy mi bylo pět, šest let. Bylo to moje první setkání s Bohem, jen jsem to nevěděl. Pocházím z Vamberka, máme tam kamenný most a jedna z osmi soch, které tam jsou, je Ježíš na kříži. Každou sobotu jsme tudy po obědě chodili navštívit dědu a babičku. Měl jsem asi půlroční období, kdy ve mně socha Ježíše vzbuzovala obrovské emoce – bázeň, nejistotu, úctu, respekt... Došlo to až do bodu, kdy jsem nebyl schopen vedle té sochy normálně projít. Obcházel jsem ji obloukem, otočený k ní zády. Po půl roce to zmizelo a já na to zapomněl. Když jsem se pak ve čtyřiaadvaceti letech modlil „Pane Bože, proč ses mi nedal poznat dřív? Některé věci, za které se teď stydím, bych neudělal...“, tak se mi to vybavilo. Skoro po dvaceti letech! Pán Bůh mi připomněl, že se mě oslovit snažil. Jenže já se neptal, kdo že to visí na tom kříži, proč na tom mostě je.

Nemám na to jinou odpověď, než že Bůh skutečně hledá cestu k člověku a mluví ke každému. Čekám, že jednou na věčnosti bude všem připomenuta nějaká podobná historka, na kterou jsme

nezareagovali. Jak se to píše u Jóba: „Bůh k člověku promluví jednou i dvakrát, ale člověk to nepostřehne.“ Přesně to se mi stalo a já jsem to nepostřehl.

Žádný křesťan se nevyhne krizím víry, prohrám, nevyslyšeným modlitbám. S čím těžkým jste se musel vyrovnávat a co bylo nad vaše síly?

Zkouška nad lidské síly mě nepotkala, protože to říká Písmo v 1Kor 10,13. Ale prošel jsem řadou různých těžkých situací a musel jsem se vyrovnávat s mnoha věcmi. Ty nejtěžší byly asi v rodině. To je to stříhání vinné révy. Těžké chvíle přišly i ve službě pastora. Nezbylo než tam, kde byly věci jinak, než říká Bůh, žít vírou to, co Bůh říká. Myslím, že se mi vyplatilo, když jsem v tom Boha poslechl.

To, co říkáte, souvisí i s tématem tohoto čísla časopisu. Jak člověk doroste do vnitřní krásy?

Řekl bych, že se to stane, když člověk projde zaslíbeným prořezáváním a jeho víra to přežije. Nejen přežije, ale člověk dál vírou žije, běží k cíli, vytrvá.

Je tedy nutné projít bolestí?

Za Ježíšem šly zástupy, byl zajímavý. Rozuměl lidem, bolestem života. Stal se zajímavým, protože se naučil poslušnosti z utrpení. Nenakládal na lidi břemena, která sám nenesl. Byl věrohodný. Část učedníků to ale v jednu chvíli vzdala. Řekli: „To je tvrdá řeč, kdo to může snést?“ To se děje i dnes. Vnitřní krásy dojde ten, kdo tudy projde. Má to svůj čas, nedá se to urychlit.

Provází vás nějaký biblický verš celým životem?

Jak stárnu, mám rád Pavlův verš: „Bojoval jsem dobrý boj, běh jsem dokončil, víru zachoval. Teď mě čeká koruna spravedlnosti, kterou mi dá Pán, spravedlivý soudce – a nejen mně, ale všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod.“ Žiji tak, abych to jednou o sobě mohl říct i já.

■
Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz

VNITŘNÍ KRÁSA

text KOLEKTIV AUTORŮ foto UNSPLASH, GATEPHOTO a ARCHIV

Jak vypadám? Kdo z nás tuto otázku nikdy nevyšlořil a komu z nás nikdy nebyla adresována? Co všechno se za těmi dvěma slovy skrývá... Sluší mi to? Budu se líbit ostatním? Obstojím v jejich očích? Přijmou mě? Neudělám si ostudu? Můžu se cítit dobře? A co všechno se skrývá za těmi samými slovy, přidáme-li k nim jen jedno jediné Slovo a položíme-li ji tomu, kdo hledí na srdce? Jak vypadám, Bože?

JAK SE LÍBIT BOHU

text **DAVID NOVÁK**

Když slyším slovo krása, vybaví se mi to, co přitahuje můj zrak a sluch. Krásný může být obraz, příroda, postava, stejně tak i hudba, báseň, kniha atd. Zároveň normy krásy se mění podle času a kultury. To, co je v jedné kultuře nebo dějinné epoše vnímáno jako krásné, může být v jiné vnímáno jako ošklivé. A zřejmě vždy bude předmětem diskuzí, jaké zvolit měřítko, abychom mohli objektivně o něčem říci, že je to krásné.

Existuje však ještě jiný rozměr krásy, a to krása vnitřní, kterou bychom mohli popsat jako to, co se líbí Pánu Bohu. Uvedu to na jednom příkladu: Když Samuel hledal prvního izraelského krále, uviděl jednoho ze synů Jišaje – Eliába, který měl krásnou postavu. Jeho vzhled ho upoutal a zřejmě ho napadlo, že to je ten pravý. Vidíme, jak krása a vzhled hrály roli i tisíce let před vynálezem fitcenter. Jenže vnější krása nemůže být kritériem volby, a proto Samuel slyší radu od Hospodina: „Nehleď na jeho vzhled ani na jeho vysokou postavu, neboť já jsem ho zamítl.“

Člověk se dívá očima, Hospodin však hledí srdcem. Zajímavé je, že tuto radu dostal i tak zbožný člověk, jako byl Samuel. Kdo jiný by si tohoto měl být vědom než právě on! Jenže Samuel byl člověk jako my, a proto i jemu hrozilo, že dá více na vnější krásu než na krásu vnitřní.

Čtyři oblasti lidské identity

Jakkoli je lidská krása relativní pojem, lidé o ni usilují, protože souvisí s identitou, tedy s odpovědí na životně důležitou otázku: Kdo jsi? Zastavme se proto u tématu identity. Svoje potvrzení neboli identitu lidé nehledají pouze v kráse, ale také v několika dalších oblastech, které se pokusím pojmenovat (s vědomím, že ne každý musí svoji identitu nutně hledat ve všech z nich).

Někteří lidé se snaží najít odpověď na otázku „Kdo jsi?“ ve větě „Jsi tím, co děláš.“ Dávají najevo, co dokázali, rádi hovoří o tom, jak strašně moc jsou zaneprázdněni, což jim dává pocit důležitosti. Upozorňují na čas, který věnují službě v církvi,

alespoň nepřímo ukazují na úspěchy svých dětí. Někteří vyvěšují na sociálních sítích, kolik přečetli knih, kolik uběhli kilometrů, kde cestují – a s potěšením pak čtou nadšené komentáře svých obdivovatelů. Anebo o sobě neříkají nic, ale ruku na srdce – někdy nás zamrzí, když si lidé nevšimnou, co jsme udělali. Když přehlídí naše snahy a úspěchy nebo když to, co dokážeme, podceňují a přikládají tomu jen malou váhu. Stejně tak nás ničí, když v tom, co děláme, nevidíme smysl.

Další odpovědí na otázku „Kdo jsem?“ je „Jsi tím, co o tobě říkají druzí.“ Tato oblast má velkou sílu, protože pokud o mně druzí mluví dobře, ovlivňuje to, jak sám sebe hodnotím. Stejně potom platí opačně. Několikrát jsem měl možnost hovořit s člověkem, který vyrůstal v negativisticky nastaveném prostředí, a byť se jednalo o člověka velmi schopného, neustále o sobě pochyboval. Jeho sebeobraz nevycházel z reality, ale z pokřiveného zrcadla, které mu bylo od dětství nastavováno. Je nesmírně těžké sloužit ve sboru nebo pracovat v kolektivu, který mě kritizuje a tím mi dává najevo, že si toho, kdo jsem, neváží. Zároveň pozitivně nastavený kolektiv dokáže dát člověku křídla. U tohoto bodu stojí ještě za zmínku, že je velkým pokušením (nejen) ve službě dělat věci okázale – tedy investovat jen do toho, co je vidět a za co mohu čekat ocenění a uznání (to zajisté není modlitba, ztišení, pomoc někomu na okraji atd.).

Čtvrtou odpovědí na otázku „Kdo jsi,“ je „Kým jsi, záleží na tom, co máš.“ Pro některé lidi je velmi důležité mít krásné auto, moderně zařízený byt, nosit značkové šaty atd. Toto se mění s věkem, když jsme byli náctiletí, důležité byly možná boty značky Nike, později jiné boty z kvalitní kůže a s pořádnou špičkou – princip ale zůstává. Nejsem proti krásným věcem, nemyslím si, že ten, kdo jezdí v drahém autě nebo má na zahradě bazén, je špatný člověk. Jen upozorňuji, že pro některé se touha vlastnit může stát čertovým kopýtkem, začnou-li od ní odvozovat svoji identitu. Když vidím, kolik úsilí lidé v každém věku do materiálních věcí vkládají, je jasné, že se vůbec nejedná o něco, co bychom nemuseli řešit. →

Bc. DAVID NOVÁK, M.Th. (1966)

Kazatel CB v Praze 13, předseda Rady Církve bratrské a předseda Evangelikální aliance. Učí misiologii a etiku sociální práce na Evangelikálním teologickém semináři. S manželkou Danielou má syny Adama a Martina.

Identita křesťana

Nyní si představte, že jedete na jakési setkání. Přijíždíte na místo a parkujete svého deset let starého forda. Z auta se vám nevytláá snadno, protože vás bolí záda a protože jistě potíže dělá i rostoucí břicho. Rychle si berete kabát, jehož původní barvu by už málokdo poznal. S určitými obtížemi si ještě zavazujete tkaničky na svých teniskách. Najednou proti vám zastaví černý jaguár, z něj vyskakuje opálený muž v perfektně padnoucím obleku, který vám po pozdravu dává svoji vizitku, kde je napsáno...

Raději nebudu pokračovat. Jste věřící, a přesto se najednou cítíte zaskočení. Co se stalo? Víte, že na zevnějšíku nezáleží, a pokud ano, pak zdaleka ne tak jako na nitru. Bůh se dívá do srdce, hodnotí vnitřní krásu, ale... proč se cítíme nesví? Možná jste naopak oním mužem v černém jaguáru. Proč máte pocit převahy? Jak to souvisí s identitou a vnitřní krásou? Jak se nenechat převálcovat tlakem doby?

Odpověď budeme hledat v jediném slovíčku: „Jsi-li“. To vyřkne satan, když pokouší Ježíše na poušti, a Kristus ho pak slyší při ukřižování, když je vyzván, aby sestoupil z kříže. V těchto slovech je něco strašlivě temného a geniálního zároveň. Satan totiž jinými slovy říká: Dokaž mi, že to, co o tobě tvrdí tvůj otec i ty sám, je pravda. Skutečně milující otec totiž svoje děti nenechává křivovat. Jsi-li skutečně Boží syn, dokaž to! Satan ví, kam útočit a kde je neuralgické místo naší osobnosti. Jakmile se hrouť naše identita, která má být v Kristu, redukuje se náš život a naše rozhodnutí na vědomou či podvědomou snahu sobě i druhým něco dokázat, třeba skrze svůj oblek, postavu či auto...

Položme si ale otázku, proč Kristus satanovi nedal důkaz, kým je? Nezavřel by tím satanovi pusou? Ježíš na satanovu sázku nepřistoupil, proto... Pokud budete číst až do konce, odpověď se dozvíte.

Jedno z pokušení související s identitou je touha udělat na lidi dojem, a tím si zasloužit jejich uznání. V akademickém světě si můžete tuto potřebu naplňovat skrze vlastní odborné články, rodiče se pyšní svými dětmi, kazatelé počtem lidí, kteří chodí v neděli na jejich kázání nebo sledují online přenosy jejich sboru atd.

Svět svým způsobem očekává, že dojem uděláme, jinak nás nebude brát vážně. Jsme obklopeni světem, který je hodně soutěživý a kde se tleská vítězům. Spisovatel H. Nouwen v knize *Návrat*

ztraceného syna píše: „Stále se divím tomu, jak si беру Boží dary – zdraví, inteligenci a emoce – a stále je používám k tomu, abych udělal dojem na lidi, aby se mi dostalo chvály, a soutěžím o ceny místo toho, abych tyto dary rozvíjel ke slávě Boží.“ Nouwen hovoří o podobných zápasech i u druhých: „Pod mnohou lidskou soutěživostí, rivalitou a nadbytkem sebevědomí se velmi často skrývá nejisté srdce... Byl jsem velmi často šokován, když jsem zjistil, že lidé, kteří za své dílo získali mnoho cen a odměn, místo aby zakoušeli vnější úspěch jako znamení vlastní vnitřní krásy, prožívají ho jako vnější nářer na svém pocitu bezcennosti.“

Identita milovaného Božího dítěte

Nyní přijde slíbená odpověď. Východisko ukazuje Kristus tím, že satanovi neodpovídá na jeho „jsi-li“ žádným důkazem, kým skutečně je. Tím ukazuje cestu i nám: „Ucítit dotek žehnajících rukou Božích a slyšet hlas, který mne nazývá milovaným Božím synem, je totéž. Ale je tu také mnoho jiných hlasů, které jsou hlasité a svůdné. Tyto hlasy říkají: ‚Jdi a dokaž, že za něco stojíš...‘ Tyto hlasy mi říkají, že lásku si zasloužím tím, že budu úspěšný, populární a mocný... Hlasité

popírají, že Boží láska je zcela nezištný dar.“

Pokud křesťan nenajde identitu milovaného Božího dítěte, dostává se do nebezpečí žít dvojitý život. Jak konkrétně? Začne žít jako podvodník, který se zabývá stále dokola vlastním přijetím a oblíbeností. Jeho motivací není láska, ale strach, že ho lidé nebudou brát vážně, že ztratí jejich přízeň. Dalším znakem podvodníka je život podobný jízdě na horské dráze – střídají se v něm euforie z přijetí a deprese z nepřijetí. Podvodník je tím, co dělá. Podvodník nás nutí, abychom přikládali význam tomu, co pro Boha význam nemá.

Mé falešné já přetváří touhu po přijetí v nenasytný hon za slovy uznání. Nedokáže napomenout, protože nechce přijít o přízeň, ani povzbudit, protože se nechce dělit o slávu. Místo napomenutí kritizuje, místo povzbuzení mlčí. Podvodník nedokáže nalézt v žádném vztahu skutečnou intimitu a blízkost. Jeho zaujetí sebou samým ho pohlcuje, modlitba i služba je pro něj jen zdrojem sebepotvrzení, někdy dřinou, protože nežije z Božích zdrojů. Žije z výkonu a následného uznání. Lidé oddaní Kristu ho znervózňují a působí na něj jako fanatici.

Malí andělé

EVA ČEJCHANOVÁ

U recepcce na chodbě dětského oddělení Kliniky popálenin a rekonstrukční chirurgie v Brně bylo docela živo. Stála jsem u zdi nedaleko východu a pomalu se chystala k odchodu. Nebyla jsem sama. Vedle mne nějaká maminka táhla dvě tašky plné věcí a oblečení a za ruku vedla holčičku. Mohlo jí být tak pět, obličejík pod kudrnatými culíky měla plný ještě ne zcela zhojených popálenin, někde se v přechodu z rudé pokočky na světlou ještě odlupovaly vrstvy kůže. Bylo jasné, že si prožila svoje. Nebyly tu na krátké pracovní návštěvě jako já. Po dnech a týdních, které by mnoho lidí popsalo jako nejtěžší v životě, odcházely domů. „Tak na shledanou,“ usmála se na ně sestřička. „A už jen na návštěvách,“ dodala s nevysloveným přáním, aby se jim už nikdy nic podobného nestalo. „No snad,“ s ještě větším přáním vydechla maminka a opětovala úsměv. Kývla na pozdrav všem v recepci a s dcerkou za jednu ruku a s taškami v druhé si to namířila k malé bílé brance, zpátky do života.

Maličká se ale zastavila a táhla mámu zpátky. „Kam chceš jít? Tam už dneska nepůjdeme, víš? Jedeme domů,“ snažila se máma vysvětlit holčičce. Ale dívka dál táhla mámu do chodby k pokojům. Její urputná snaha vrátit se zpátky začala poutat pozornost všech přítomných. Jedna ze sestřiček si k ní dřepala: „Víš, tvoje postýlka už tam není. Potřebuje ji zas někdo jiný. Ty máš teď svoji postýlku doma.“ Holčička se na ni chvíli dívala a vypadalo to, že rozumí. Ale pak znovu vykročila směrem do útroch malého oddě-

lení. „Tak počkej, já tady ty tašky položím, a ještě s tebou půjdu,“ vzdala to maminka. „Chceš se tu ještě na něco podívat?“ podala holčičce ruku sestřička, když maminka odkládala tašky u zdi. Holčička se ruky chytla a obě se vydaly kolem recepcce chodbou k pokojům.

Uděly pár kroků ke skupince sestřiček, u kterých na židli seděla lékařka. Holčičku už teď sledovali všichni. Najednou se děvčátko pustilo ruky sestřičky, udělalo krok a ženu v bílém celým rozpětím svých malých ruček objalo. Zlomek vteřiny bylo naprosté ticho. V životě není moc chvil, které vezmou člověku dech, ale tohle byla jedna z nich. Bylo to zcela nečekané a byla to síla. V tom malém ztrápeném tělíčku bylo tolik světla, že to najednou rozjasnilo celý prostor. Velcí maličci, mocní nemocní. Cítila jsem, jak mi mandle stoupají do krku

a u kořene nosu to začíná štípat – neklamně znamená, že se mi do očí derou slzy.

Holčička povolila objetí, otočila se a natáhla ruku k šokované mámě. Teď už mohly jít. „Ty bláho...“ ozvalo se vedle mne tiše. „Tak ty ses chtěla jenom rozloučit...“ vyslovila nahlas sestřička to, co pomalu docházelo všem, a oči přítomných se stočily na lékařku. Seděla tam, neschopná slova. Kdybych měla klobouk, tak ho smeknu. Před doktorkou, která dokáže tohle. Která si tím, co dělá, vyslouží takové ocenění. Velké, upřímné a ryzí. Takové, vedle kterého jsou i medaile od prezidenta jen kus bezcenného plechu.

Vnitřní krása

Vnitřně krásný člověk ví, kým je a kým není. Jeho krása je postavena na vědomí toho, že je Boží originál. Proto takový člověk není ani pyšný, ani zakomplexovaný. Je si vědom svých předností, ale ty mu nejsou cestou k tomu, aby si skrze ně něco dokazoval. Je si vědom svých nedostatků, ale pokud s nimi nelze nic moc dělat, neřeší je. Jeho vnitřní krása pramení z vědomí, že je Božím milovaným dítětem a že je Bohu nablízku.

Jsem-li milované Boží dítě, potom unesu kritiku svých dospívajících dětí, odmítnutí druhých nebo nezdar ve službě. Zároveň mám svobodu dělat nové věci, protože neúspěch pro mě není definitivní. Mohu zvěstovat Krista, protože mě případně odmítnutí

nesrazí. Zároveň unesu i úspěch, ocenění druhých a z obojího se dokážu dětsky radovat, protože vím, komu za svůj úspěch vděčím. Pro vnitřně krásného člověka druzí lidé nepředstavují nebezpečí, protože je nebere jako soupeře, a tedy ani jako ohrožení. Proto má potenciál v druhých vidět, čím je Bůh obdaroval, a to dobré v nich rozněcovat.

Přál bych nám všem, abychom rostli do vnitřní krásy a aby naše identita byla pevně zakotvena ve vědomí, kým jsme pro Krista a v Kristu. Budeme-li se tomuto ideálu blížit, bude se s námi dobře žít... A bude nám jedno, kdo je ten, kdo právě vystoupil z černého jaguára.

■ →

KRÁSA V BIBLI POPSANÁ

text BRONISLAV MATULÍK

Kráska je v Knize knih od počátku stvoření neoddělitelnou součástí nádherného světa, který stvořil Bůh. „On všechno učinil krásně a v pravý čas,“ píše moudrý Kazatel. (Kaz 3,11) Vždyť kosmos už z dob Homérových znamenal také ozdobu a šperk. Odtud pochází i slovo kosmetika, které označuje dodnes prostředky pro péči o tělesnou krásu především žen, ale nejen jich. A krásu žen, vnější i tu niternou, Bible zmiňuje na mnoha místech jako něco mimořádného, co nelze přehlédnout.

Kráska žen

Krásná byla Ráchel, její postava a přitažlivý vzhled uchvátily Jákoba. (Gn 29,17n) Jen stěží by se do ní zamiloval, kdyby tomu tak nebylo. Což potvrzuje její nešťastná sestra Lea s mdlými očima, která pro Jákoba nebyla nijak atraktivní, a proto ji mohl těžko milovat. Podobně Abígajil zaujala okolí krásou své postavy a k tomu ještě bystrým rozumem. Co víc by si muž mohl přát než inteligentní a pohlednou ženu. (1Sm 25,3) Dovedli si ji proto zamilovat jak násilný psychopat a alkoholik Nabal, tak disident, budoucí král a básník David. Jeho syn Šalomoun, také poeta, uchvácený a omámený krásou milované napsal nejkrásnější Píseň, v níž nemohl jinak než opěvovat nádherné tělo krásné ženy. Složil odvážné verše, které si pak sami dočtete až do konce: „Jak krásné jsou tvé nohy v opánkách, knížecí dcero! Křivky tvých boků jsou jako náhrdelníky, dílo umělcových rukou...“ (Pís 7,2nn) Nepřehlédnutelně půvabná a s nádhernou postavou byla i mladička Hadasa. Byly to ovšem atributy krásy, které jí zkazily život. Nedobrovolně ji odvedli do Achašveróšova harému jako jeho souložnici a potenciální adeptku na první dámu v království. Kosmetičky se jí věnovaly pečlivě po celý rok, než byla jednoho večera uvedena před krále. (Est 2,2,7-14)

Čímž jsme se dostali k tomu, že hezké děvče to nemá vždy snadné a že autoři biblických knih si byli dobře vědomi rizika krásy v mnoha směrech. Tragicky dopadla krásná Abšalomova sestra Tamar, do které se zoufale zamiloval její bratr Amón, až vše skončilo znásilněním. (2Sm 13,1) Ale jednoduché to nemají ani muži s krásnými manželkami, což přivedlo do úzkých i otce víry Abrahama a jeho půvabnou Sáru. (Gn 12,11)

Zůstaňme proto ještě na chvíli u okouzlující krásy žen a naslouchejme naléhavému rodičovskému napomenutí: „Klamavá je líbeznost, pomíjívá krása; žena jež se bojí Hospodina, dojde chvály.“ (Př 31,30) Důležitý je totiž charakter a vnitřní krása člověka. Zůstává ovšem otázka, zda je mladý zamilovaný muž

schopen připustit pomíjivost tělesné krásy a riziko její zálučnosti, přestože tuší, že krásný člověk zcela jistě neznamená automaticky dobrý: „Zlatý kroužek na rypáku ve vepře je žena krásná, ale svéhlavá a rozmarná.“ (Př 11,22)

Kráska mužů

Kráska se ovšem v Bibli týká i mužů. Nepochybně pomohla Josefovi v Egyptě, když mu Potífar svěřil moc nad správou svého domu. Nicméně stala se mu i osídlem a přivedla ho do vězení, když se do něj neúspěšně zahleděla Potífarova žena. (Gn 39,6n) Krásný vzhled pomohl i Davidovi, když hledali někoho, kdo by pomoci muzikoterapie uklidňoval zlým duchem posedlého krále Saula. Udatnost, rétorická schopnost, umění hrát a krásný vzhled jednoznačně souvisely také s tím, že Bůh byl s ním. (1Sm 16,18) A v zamilované Písni opojně krásná přítelkyně opěvuje krásu svého milého, který je tak líbezný a hezounký. (Pís 1,15n)

Kráska mužů měla ovšem vždy jiné atributy než kráska žen: „Okrasou mládenců je jejich síla, ozdobou starců šediny.“ (Př 20,29) Ale i kráska mužů může být osídlná, jako se to stalo pověstnému Narcisovi, který se v ní utopil. Nebo co hůř – týrskému králi, ne nepodobnému satanovi, který byl dokonale krásný, ale pýcha ho zkazila: „Pro tvou krásu se stalo tvé srdce domýšlivým, pro svou skvělost jsi zkazil svoji moudrost.“ (Ez 28,17)

Není proto divu, že zbožní lidé správně a moudře akcentovali více krásu vnitřní před krásou vnější, krásu charakteru, před

Není hřích být hezká

KATEŘINA KORÁBKOVÁ

S krásou jsou věčně problémy a nikdo o tom neví tolik jako ženy. Snad nic jiného nám nepůsobí tolik bolesti, nejistoty a vlastního i vzájemného odsouzení. Matně vzpomínám na nešťastná slova kamarádky, když zjistila, že ten, do koho se zamilovala, má slečnu. „Kdyby aspoň byla blbá!“ Slečna byla ale ztělesněním dokonalosti – zbožná, společenská, inteligentní, obětavě se starající o postiženou sestru, a ještě k tomu krásná. A kamarádka vypočítávala, v čem všem se jí nemůže rovnat.

Znám dívku, o níž se všichni shodnou, že je velmi hezká.

Navíc je laskavá, talentovaná a už od pohledu působí sympaticky. Myslí si to opravdu všichni, kromě jedné jediné osoby: kromě ní samotné. Znám také příběhy žen, které křesťansky a poslušně pečovaly o krásu vnitřní, ale někdo jim k tomu zapomněl říct,

že není hřích být hezká, a že je to dokonce potřeba. Že se nemusejí hrbít a schovávat v pytlích, ale mají zářit, protože stvoření nebylo dokonalé, dokud Bůh nestvořil Evu.

Vzpomínám na vyprávění, už ani nevím koho, o eleganci babičky, která byla za všech okolností upravená a už jen podívat se na ni přinášelo potěšení. Krása má působit radost, těšit a utěšovat, probouzet a povzbuzovat. Jasná věc, ale jak jde o nás samé, je to neskutečná dřina, protože k tomu potřebujeme něco víc než jen správnou řasenku.

Mám ohromnou radost, když se setkám s ženami, které už se nebojí být krásné, které prošly vnitřním uzdravením a sebek přijetím. Je jedno, jak mají dlouhé nohy a lesklé vlasy – něco na nich je, mají uvnitř světlo, které se z nich dere ven. Vzpomeňte na rozzářené oči malých holčiček, když jim řeknete, že jim to sluší, ačkoliv ve vašich botách na podpatku nedokážou udělat ani krok. Jsou si jisté samy sebou, protože vědí, kým jsou. Jsou to nádherné děti. Jsou Boží!

krásou vzhledu, která je s věkem tak jako tak pomíjivá u mužů i žen, navzdory dokonalým kosmetickým přípravkům a podpůrným hormonům na zvětšení masykulatury. Pochopili, že cvičení těla a všelijaká askeze je malého užítku, ale zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro časnost i věčnost. (1Tm 4,8)

Krása charakteru a zbožnosti

Jenomže ono to není tak úplně jednoduché ani s pěstováním duchovní krásy – ta strhla satana z nebe a nebohé farizeje v době Ježíšově k pokrytectví, to když druhým dávali na odiv svou zbožnost. Jejich okolí, ale i oni sami sebe při svých veřejných modlitbách, postech a almužnách hodnotili jako krásné, kteří se přece musí líbit Bohu. Ježíš to ovšem viděl s jejich okázalou a příkladnou zbožností poněkud jinak: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obilným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. Tak i vy se navenek zdáte lidem spravedliví, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost.“ (Mt 23,27n)

Proto se například apoštol Pavel rozhodl, že co se týká zbožnosti, nebude se snažit zalíbit lidem: „Jde mi o přízeň u lidí, anebo u Boha? Snažím se zalíbit lidem? Kdybych se stále ještě chtěl líbit lidem, nebyl bych služebníkem Kristovým.“ (Gal 1,10) Zjevně totiž lze lidem vystavovat na odiv nejen vnější, ale i vnitřní krásu, krásu duchovní, což je největší pokušení zbožných, kteří jinak moudře na krásu těla tolik nedají.

Nesmíme ovšem zapomenout na krásu služby v církvi a krásu misijní práce, neboť apoštol jednoznačně potvrzuje, že kdo touží po úkolu biskupa (dnes bychom řekli třeba staršího ve sboru či kazatele), touží po krásném úkolu. (1Tm 3,1) Tím jsme se dostali k té nejnějnější kráse, která spočívá ve smysluplném životě s Bohem a obětavě službě druhým lidem.

Krása Božího služebníka

Mějme před očima Ježíše Krista na kříži, o kterém prokopal Izajáš v písních o služebníkovi: „Jak mnozí strnuli úděsem nad tebou! Jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoběn člověku, jeho vzhled takový, že nebyl podoběn lidem... Neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili.“ (Iz 52,14 a 53,2n)

Alois Adlof poznamenává: „Ten, který nemá podoby ani krásy, je krásnější nad syny lidské. Ten ubitý je lékařstvím; ten, jenž nemá, kde by hlavu sklonil, nabízí u sebe odpočinutí.“

Hleďme proto na Ježíše, na jeho lidství a objevujme v něm nezkaženou krásu Boží, obětující se pro záchranu, pomoc a uzdravení všech.

Nadějný závěr

Krásu je v Bibli od počátku stvoření neoddelitelnou součástí nádherného světa, který stvořil Bůh, ale který mnohé ze své nádhery a lesku ztratil hříchem člověka. Proto očekáváme ještě něco krásnějšího než doposud: „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha.“ (Zj 21,1n) ■ →

K OBRAZU SVÉMU

text EVA ČEJCHANOVÁ

„Jako se na vodě zrcadlí tvář, tak srdce člověka na člověku,“ říká Příklad. Jsou ale lidé, u kterých je to jinak. Plameny jim tvář vzaly, ale srdce přetavily do ryznosti.

Mnoho lidí, křesťany nevyjímaje, řeší svůj vzhled. To, jak se sami vnímáme, spolu s tím, jak nás vnímají druzí, v tomto světě do značné míry určuje naši identitu, míru akceptace ostatními i naše místo mezi lidmi.

Pracovala jsem pro hasiče a setkala se s mnoha lidmi poznamenanými popáleninami. Běžnou popáleninu obvykle bereme jako součást života a ten, u koho zanechala jen vzpomínku na chvíli bolesti, si umí její hrozivé následky jen těžko představit. Skutečné popáleniny jsou jedním z nejbolestivějších a nejzávažnějších zranění, protože zasahují do všech oblastí života postiženého. Mnohdy se den úrazu stane v životě člověka i celých rodin mezníkem, který zbytek jejich životní cesty nasměruje zcela jiným směrem. Změní jeho kvalitu. Lidé zůstávají fyzicky poznamenaní po celý zbytek své existence na zemi a musí se naučit s tímto handicapem žít.

Mnohdy ale popálení přináší do života i vzácné hodnoty. Daniel Komrsk v loňském velikonočním čísle časopisu Brána vzpomenu výrok francouzského spisovatele André Gida, který řekl, že „mezi lidmi, kteří se těší pevnému zdraví, nenašel nikoho, kdo by nebyl do jisté míry omezen – asi jako ten, kdo nikdy nikam necestoval“. U popálených, se kterými jsem se setkala, to bylo přesně tak. Ti, které popáleniny zasáhly plnou silou a opravdu jim změnil život, byli jiní. Jako kdyby je bolest posunula někam dál, kam se člověk vlastními silami dostat nemůže. Byli pokorní, milí, ochotní pomoci, radovali se z každé maličkosti a z každého dne. Měli za sebou obrovské bolesti, mnohdy se museli vyrovnat se znetvořením a amputacemi, ztrátou malých i velkých nadějí včetně budoucnosti, kterou si vysnili. A přesto byli vlídní. Byli to krásní lidé. Nemohla jsem na ně přestat myslet. Mluvila jsem se spoustou z nich a psala jejich příběhy.

Prošli si těžkou cestu. Do jednoho. Popálenina jako fyzické zranění a její zvládnutí je záležitostí složitou, protože zasahuje nejen postižené místo, ale má nemalý vliv na funkci celého organismu. To, že se člověk nachází v ohrožení života, nemusí být v prvních chvílích po zranění vůbec patrné. Závažnost zranění se může projevit teprve později a také léčba bývá dlouhodobá a velmi náročná.

Popáleniny deformují fyzický vzhled a oproti mnoha jiným zraněním se postižený musí vyrovnávat nejen se svými novými fyzickými omezeními, ale i sám se sebou a s reakcemi okolí. Protože to, co nás ve společnosti identifikuje, je naše tvář, a jestliže o ni člověk přijde, neztratí „jen“ kus své tělesné schránky, ale i svoji identitu. Už není tím, kým byl před úrazem. Už ho tak nikdo (snad s výjimkou vlastních rodičů) nevnímá. Musí se sám rozhodnout, kým s touto novou tváří, kterou si nevybral, kterou nechtěl a kterou je tak těžké přijmout, bude. Jakou cestou půjde? Zlost, křivda, sebelibost, zahořknutí a izolace, nebo hledání trvalejších hodnot, radostí v maličkostech, vděčnost za obyčejné věci a vnitřní svoboda?

Když se dobře rozhodnou, přichází do jejich života nový druh bohatství.

Vzpomínám si na Janu, štíhlou jemnou blondýnku, kterou by mnozí podle nemizícího úsměvu a všudypřítomného humoru zařadili mezi bezstarostnou mládež. Potkala jsem ji v době, kdy jako čerstvě vdaná mladá paní řešila, jestli bude moct otěhotnět, protože na celé přední části trupu měla místo pružné kůže, která by mohla obejmout těhotenské břicho, tvrdé jizvy. Nebylo jí ani patnáct, když s kamarádkou na jedné soutěži v polední pauze dolévaly líh do lihového vaříče a ten jim explodoval v ruku. Jana stála po větru a plamenná koule zasáhla víc než polovinu jejího těla.

Z doby, než přiletěl vrtulník, si pamatovala hlavně větu lékařky ze záchranky: „Není kam spěchat, stejně to nepřežije.“ V umělém spánku byla dva týdny. A pak začal boj. Hodně jí pomohli spolužáci z policejní školy, které sotva znala, protože začínala první ročník. Posílali jí do nemocnice plyšáky – plyšák byl vždycky první, koho viděla, když se po operaci probírala z narkózy. Měl ovázanou tu část těla, kterou jí právě operovali. Dvaatřicet operací. Nevzdala to. Pak doháněla školu – opatrné rehabilitace v nemocnici prokládala policejním výcvikem, řecko-římským zápasem, judem a karate. O něco později ještě přežila těžkou havárii na motorce a znovu se ocitla v nemocnici.

To, čím prošla, změnilo směr jejího života – po policejní škole vystudovala vyšší zdravotní a začala pracovat v popáleninovém centru, kde předtím ležela. Rozuměla těm „němým“ lidem dokonale a chtěla jim pomoci. Když jsem se jí ptala, jak vidí svůj úraz s odstupem času, neměla o čem přemýšlet: „Kamarádku obvinili z těžkého ublížení na zdraví, ale byla to souhra náhod, nebylo v tom nic, co by se mělo trestat. Bylo štěstí, že to zasáhlo mě a ne ji, protože ona byla blíž a měla vlněný svetr a rozpuštěné vlasy. Byla by na tom hůř. Prožila bych si to znovu, aby tím ona projít nemusela.“

A nikdy nezapomenu ani na Jarmilku – usměvavou zdravotní sestřičku z transfúzní stanice, kde jsme se potkávaly celkem pravidelně, když jsem šla darovat krev. Znali jsme ji tam všichni, nešlo ji přehlédnout. Byla ztělesněním dobrosrdečnosti, vlídnosti a pohody. Pamatuji si to ráno – seděla jsem v redakci, která byla součástí hasičské stanice s výjezdovou jednotkou, když se rozezněla siréna. Před nemocnicí hoří auto, na místě jsou zranění. Část zbrojnice se s odjíždějícími hasiči během chvíle vylidnila. Co přesně se stalo, jsem se pak po čase dozvěděla až od Jarmilky.

Její bývalý přítel si na ni dva roky po rozchodu, kdy už dávno nebylo co řešit, počkal ráno na parkovišti, vnutil se jí do auta, polil ji benzínem a škrtl zapalovačem. Sám už měl oblečení nasáklé hořlavinou. Kdyby tehdy nešly kolem parkoviště do práce její dvě kolegyně, nepřežila by. Vytáhly ji z hořícího auta a uhasily bundami. Ale zranění byla tak devastující, že se Jarmilka probírala z kómatu až po několika měsících. Přišla o tvář, jen ty krásné modré oči zůstaly stejné. Chyběly jí články prstů, nemohla sama dýchat. A nemohla se zeptat, jestli je v bezpečí, nebo jestli ji ten člověk nepřijde dorazit, až zjistí, že přežila.

„Ten den, kdy mi řekli, že v autě uhořel, se pro mě minulost se všemi jejími temnými stíny zavřela,“ řekla mi. „Rozhlédla jsem se kolem sebe a zjistila, co všechno mám. Rodinu, která za mnou jezdila 140 kilometrů denně – byli tam pro mě, i když jsem o tom nemohla vědět, mluvili na mě, četli mi. Přátele, kteří mě neopustili, ale pomáhají, jak se dá. Stejně naladěné kamarádky. Všechny ty dárce krve, kteří se ke mně hlásí.“ Čekaly ji roky operací. Znovu se musela učit chodit. Ale rozhodla se tu bolest z vnitřního zranění s sebou nevláčet. Křesťané tomu říkají odpuštění.

Ať se to nám křesťanům líbí, nebo ne, vnitřní krása není doménou ani „vynálezem“ křesťanů, nemáme na ni patent. Existují „křesťané“, kteří bez výčitek svědomí, zaštitění biblickými verši vytržnými z kontextu, tyranizují svoje rodiny, protože „kdo šetří hůl, nenávidí svého syna“, a „žena má být svému muži podřízena ve všem“, ale po světě chodí i laskaví, shovívaví, dobrotiví, tiší a věrní nekřesťané, kteří dorostli do vnitřní krásy a nesli ovoce Ducha svatého dřív, než došli do bodu jednoznačného obrácení.

Možná proto, že v KAŽDÉM lidském stvoření je od jeho narození přítomen

Boží otisk – ten kousek nádherného Boha, důsledek odvěké pravdy, že „...Bůh stvořil člověka k obrazu svému“. A je na člověku, co s tímto obrazem udělá. ■

inzerce

Dorostová unie

Čerpadlo on-line 20. března 2021
od 8:45 do 15:00 s přestávkami je vzdělávací konference pro vedoucí a rodiče na téma výchova dětí ve věku 6–15 let. Cena zdarma.

S hlavními řečníky budeme hledat inspiraci k výchově ve světě, v církvi a v rodině ze skutečných příběhů.

Program: interaktivní semináře on-line se zajímavými řečníky na různá témata: porozumění online generaci; emoce dětí; úzkosti a deprese; propojení rodiny a církve; domácí ztišení; praktické zkušenosti; skutečné příběhy víry; skautská praxe; kluby pro děti z venku; zralost náctiletých; výchova mladých vedoucích.

Více na www.dorostovaunie.cz/cerpadlo.
Nutná registrace.

IZRAEL NA POČÁTKU PANDEMIE

text **LENKA MIKISKOVÁ**

LENKA MIKISKOVÁ

členka Sboru CB
v Říčanech,
mzdová účetní
v RCB

Psal se 8. březen 2020 a před námi byl odlet do Izraele. Některé země začínaly pociťovat pandemii koronaviru, ale u nás a v Izraeli to tehdy tak daleko nebylo. Proto jsme s klidem v srdci vyrazili. Již delší dobu jsme vnímali, že to bude na nějakou dobu poslední šance odletět do námi oblíbené destinace, kde se narodil a působil Pán Ježíš Kristus.

Izrael učinil před naším přiletím bezpečnostní opatření a uzavřel Palestinu. Nemohli jsme tedy spát v Betlémě, což nám narušilo plánovaný program. Místo odpočinku jsme vyrazili na snídání do Jaffy. Průvodce se o nás skvěle staral a zavedl nás na tržiště, kde jsme mohli ochutnávat místní dobroty – chalvu na mnoho způsobů, čerstvé ovoce, pečivo atd.

Zájezd byl organizován pro účastníky a přátele pochodu Vrba Wetzler a tak hned první den jsme navštívili Jad vašem, památník obětí šoa a hrdinů holocaustu. Je to velmi silné místo připomínající minulost a naději. A s průvodkyní to byl ještě silnější zážitek, neboť nás upozornila na české a slovenské židy i děti, kteří zemřeli, na přeživší a na ty, kdo židům pomáhali.

V Izraeli na druhý den nastalo vylidňování, již žádné letadlo nesmělo přistát. My jsme si ale tím víc užívali atmosféru a jednotlivá místa, kde obyčejně bývá velký ruch, člověk si musí hlídat svou skupinu a protlačovat se mezi davy. Díky tomu jsme navštívili hrob Ježíše, kde většinou bývají nehorázné fronty, ve kterých strávíte i několik hodin.

Během zájezdu jsme navštívili mnoho známých i méně známých míst. Olivetskou horu, židovský hřbitov, zastavili jsme se v Beduínském stanu na kávu a čaj zdarma, Davidovo město. Zahradní hrob a Getsemanská zahrada nesměly chybět, stejně jako modlitby u Zdi nářků. Večer jsme vyrazili do ulic Jeruzaléma zažít atmosféru svátku purim. Všude plno masek a připomenutí, že v každém člověku je dobro i zlo.

Po pár dnech jsme se přesunuli do Tiberias. Cestou jsme navštívili přírodní rezervaci Gan Ha Šloša, kde vyvěrají termální prameny a rybičky vám udělají zdarma pedikúru. Udělali jsme si i chvilku s židovskými písněmi, jelikož mezi námi byli i čeští Židé. Na Tiberias mám krásné vzpomínky, jelikož jsme bydleli ve stejném hotelu, kde jsme se s manželem kdysi seznámili.

Posledních pár dní prošlo, ale děšť je v Izraeli vzácný a velkým požehnáním. Projeli jsme se po Galilejském jezeře, navštívili jsme vylidněné Kafarnaum, kde byla bohužel znát lidská neomalenost, když jsme na krásných listech velké aloe viděli vyřezaná jména a vzkazy. Poté jsme se zastavili v Magdale, kde nedávno našli silný pramen a kde stále probíhají archeologické práce. Magdala je zřejmě také jedno z mála míst, kde je velká pravděpodobnost, že přímo tam kázal Pán Ježíš – byla tam totiž nalezena synagoga z 1. století našeho letopočtu.

No a občas má i průvodce nové zkušenosti, například v přírodní rezervaci Hula, kde jsme zažili 4D video. Cítíte vítr, chvílemi skoro letíte stejně jako ptáci na videu nebo máte pocit, že vám na zátylek plivl hroch a lezou po vás myši.

Ke konci zájezdu již některá turistická místa uzavřená a zájezd nám byl kvůli uzavírání leteckého prostoru o den zkrácen. Ještě jsme stihli navštívit Masarykův les, který byl nově otevřen, Tel Dan a Haifu, kde bylo vidět, jak se i lodní průmysl zastavil.

Pandemie stále pokračuje, ale Izrael je i nadále úžasné místo, kde se Bible stává 3D, i místo, kde je třeba brát některá tvrzení s rezervou a hledat pravdu. Je to místo, kde i ne tak vzdálená historie izraelského národa ožívá a kde vnímáte, že Izrael stále znovu a znovu bojuje o své přežití. Místo, kde si můžete zatančit se židem. Místo, kde se nemusíte bát o svůj život. Místo, kde můžete potkat zajímavé lidi. Místo téměř vždy plné turistů. Je to místo, kde se můžete setkat s živým Hospodinem.

Křesťané v první linii

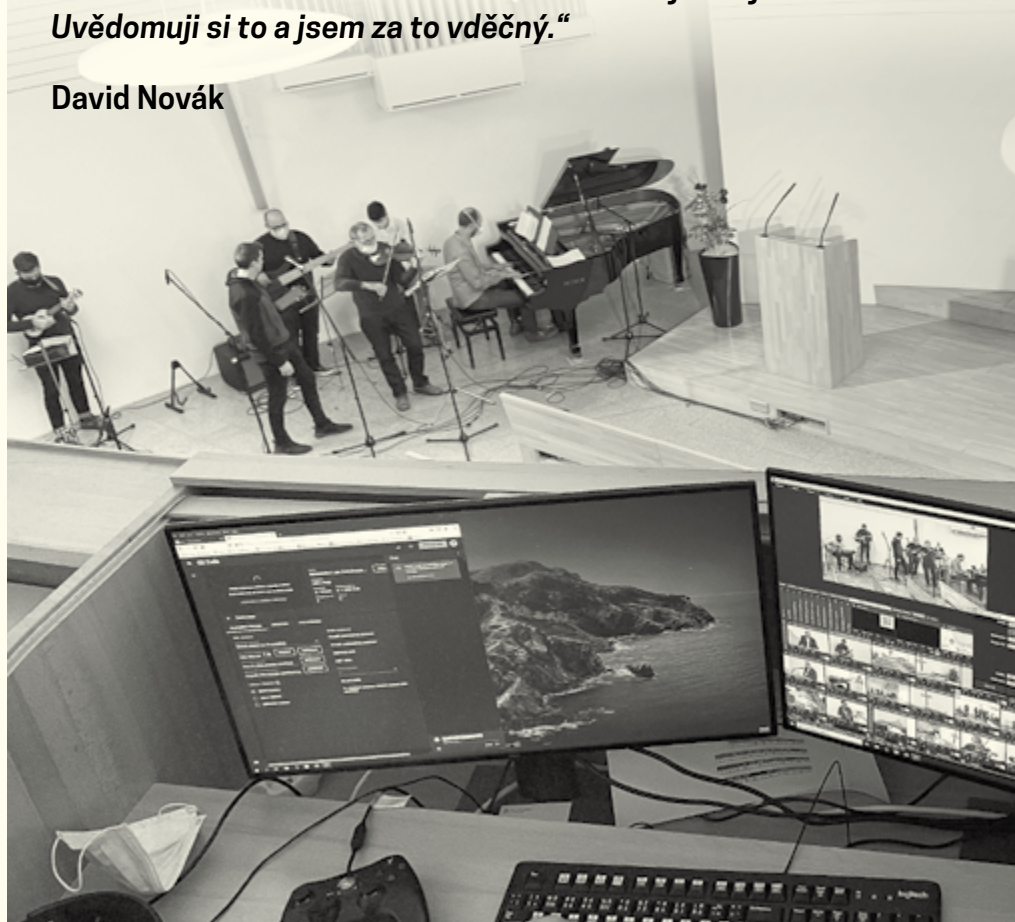
Oslovili jsme tři kaplany - Miloslava Kloubka, Giselu Youinisovou a Martina Škodu, kteří slouží lidem a Kristu v armádě, v nemocnici a ve vězení.

Společné online bohoslužby CB

„Jako předseda Rady CB se snažím různými způsoby se sbory komunikovat, předávat něco z vize, kterou jako Rada pro církve máme. Možnost oslovit církve on-line je ale jedinečná. Uvědomuji si to a jsem za to vděčný.“

David Novák

BULLETIN
CÍRKVE BRATRSKÉ

inform

02 | 2021

BOHOSLUŽBY PRO CELOU CÍRKEV

Na konci října jsem dostal následující e-mail: „Obracím se na tebe s myšlenkou, o které si myslím, že by v této covidové situaci stála za úvahu. Všechna naše sborová setkávání jsou v současné době uzavřena, nedělní shromáždění sbory řeší dle svých možností a schopností audio nebo video přenosy, případně nijak a mnozí tak „cestují a hledají“ na webu, kde se uchytit. Napadlo mě, že by bylo užitečné jednu neděli využít tak, že ty jako předseda budeš mít bohoslužbu on-line pro celou CB. Forma by šla nějak doladit, zde je pár myšlenek: kázání například typu rozšířeného pastýřského listu, který jsi posílal minulý týden, využití možnosti oslovení Božím slovem, výzvou a uklidněním v návaznosti na současnou situaci a s požehnáním od Pána pro posluchače apod.“

Moje první reakce byly obavy. Přišlo mi nerealizovatelné, aby nějaký sbor kvůli společné bohoslužbě rušil svoji bohoslužbu. A přestože vím, že jako předseda mám občas říct jasné slovo, velmi se bojím, aby moje veřejné vystupování nebylo vnímáno jako exhibicionismus. Milá sestra mě ale ujistila, že minimálně jeden sbor se této bohoslužby zúčastní – ten, z kterého je ona (jednalo se o Horní Krupou).

Protože jsem měl následující týden kázat v Černošicích, požádal jsem Petra Grulichy, zda bychom z toho mohli udělat celocírkevní přenos (tím jsem měl zajištěné už dva sbory plus Trínáctku, ze které jsem). Slovo dalo slovo a přes obavy, jak to bude církví přijato, se první celocírkevní on-line bohoslužba realizovala. Počet zhlédnutí překonal moje představy. Byť virtuálně, přesto jsme se mohli spojit v modlitbách, zpěvu, zamyšlení nad Božím slovem, ale i skrze vzkazy. Přenos byl přijat kladně, a tak jsem se po poradě s bratry radními rozhodl na něj navázat.

Pokračování bylo v Horní Krupé, odkud nápad vzešel, dále se uskutečnil celocírkevním přenos půlnoční ze Soukenické, kde kázal Bronislav Matulík. A ve chvíli, kdy píšu tyto řádky, připravujeme se na přenos z Havlíčkova Brodu. Soudě dle sledovanosti a zpětné vazby, mají tyto přenosy smysl. Jednak máme možnost se virtuálně podívat do některých sborů, „nasát“ atmosféru jejich modliteben, slyšet jejich zpěváky atd. Dále mi někteří kolegové kazatelé říkali, že je pro ně příjemné,

když jejich členové slyší někoho jiného. Zdůrazňuji jiného, nikoli lepšího! Navíc on-line bohoslužby dají možnost vydechnout týmům, které každou neděli přenosy připravují.

Jako předseda Rady CB se snažím různými způsoby se sbory komunikovat, předávat něco z vize, kterou jako Rada pro církev máme. Možnost oslovit církev on-line je ale jedinečná. Uvědomuji si to a jsem za to vděčný. Pokud se situace zásadně nezmění, v únoru bude kázat místopředseda rady Petr Raus a v březnu já. Co se sborů týká – nechte se překvapit.

Závěrem bych rád napsal, že jakkoli jsem rád, že existuje tato on-line možnost, byl bych raději, kdyby skončila nebo byla v jiné podobě nevynucené pandemií. Asi je zbytečné dodávat, proč... Zdá se mi, že už to trvá nějak dlouho.

DAVID NOVÁK

Černošice

Udělat přímý přenos bohoslužby není nic složitého. Stačí k tomu obyčejný mobil, nějaký mikrofon a kvalitní internet. V Černošicích jsme však od začátku věděli, že to chceme dělat jako službu. Chcete-li dnes někomu mediálně posloužit, je třeba zohlednit alespoň základní nároky na kvalitu obrazu i zvuku. Jinak nás lidé prostě vypnou. Pořídili jsme proto více kamer najednou a vyplatilo se to!

Ve sboru máme řadu nadšenců (techniků i hudebníků), a tak jsme díky jejich nasazení mohli rozběhnout

pravidelné přenosy nedělních bohoslužeb. Ještě teď si vzpomínám na stres, když jsem stál za kazatelnou v prázdné modlitebně a slyšel režijní odpočet tři, dva jedna, jedeme... Krve by se ve mně v té chvíli nedořežal. Mluvit živě na kameru mě vždycky děsilo. Ale lidé nám okamžitě začali psát, ať pokračujeme. Nad řadou těch mailů jsem si uvědomil, že živé přenosy bohoslužeb jsou pro mnoho lidí základním kontaktem s církví. Jeden ze seniorů to vyjádřil takto: „Izolace, to už je a asi i trvale zůstane náš doživotní úděl.“ Musel jsem nad těmi slovy často přemýšlet. Pak už byl jen krůček k uspořádání přenosu pro celou CB s nadějí, že se toho spontánně chopí i v dalších sborech.

Je patrné, že připravit on-line bohoslužbu je mnohem náročnější než tu bez kamer. Ale je to služba – služba lidem a věřím, že i služba Bohu. Církev má zvěstovat evangelium všude, kde lidé jsou. A pokud se dnes setkávají virtuálně, ani tam církev nesmí chybět. A tak na shledanou příští neděli na adrese www.modlitebna.info.

PETR GRULICH

Horní Krupá

Myšlenka uspořádat občasně celocírkevní vysílání se zrodila v našem sboru. Po úspěšné premiéře v CB Černošice jsme se tedy rozhodli pozvat předsedu Rady CB a realizovat vysílání také u nás v Horní Krupě.

Kdo vysílá, tak ví, že často dochází k různým potížím, především ke kolísání internetového připojení či k jeho výpadkům. Ani poruchy kabelů a dalších klíčových zařízení nejsou výjimkou. Když se k tomu přidá občasně selhání lidského faktoru, tak je vždy dosti napínavé, jak to celé dopadne. Vtipná poznámka Davida Nováka, že to musí klapnout na 1 000 %, byla pro přípravný tým opravdovou výzvou. Měli jsme 4 kamery, 2 nezávislá internetová připojení, dublované vysílací zařízení, speciální osvětlení. Hlavní tíha ležela na našem technikovi. Skupinka nacvičila a předtočila chvály, abychom si neuřízli celocírkevní ostudu. Ano, stálo to více úsilí a příprav než obvykle, ale také nás to posunulo dál.

A přesto všechno úsilí mohlo být marné. Daný víkend se prohnala naší republikou bouře, která napáchala značné škody. Ze soboty na neděli 6. 12. hukot vichru neustával ani v noci. Snadno mohl nějaký strom padnout na vedení a přerušit dodávku elektřiny na půl dne, což je na Vysočině běžné. Tak jsme bděli na modlitbách. Nakonec nenastalo nic z černého scénáře nepřítele. Díky Bohu za vyslyšené modlitby. Vše se podařilo ke spokojenosti diváků i účinkujících. Měli jsme radost ze spontánních reakcí na chatu i z množství sledujících (4 200). Zvýšil se i zájem o naše další vysílání.

Díky Pánu za tuto příležitost, techniku i lidi.

JAN TALÁN

Praha 1 – Soukenická

Půlnoční bohoslužba je tradiční v mnoha církvích i v našich sborech, nikoli však v Soukenické. Pozvání Davida Nováka uspořádat ji od nás byla proto vítaná novinka. Online video bohoslužby v přímém přenosu vysíláme už od března loňského roku, půlnoční jsme však pro jistotu celou předtočili.

Mou touhou bylo, aby klasické vánoční písně, jako například Narodil se Kristus Pán nebo Adeste fideles, zazpíval velký pěvecký sbor. Nicméně na základě vládních nařízení nás mohlo zpívat jen pět. Také jsem si přál, aby sbor a malý orchestr hrály venku před modlitebnou pod hvězdnou oblohou, to ale pro změnu neumožnily klimatické podmínky, jen dva trumpetisti byli ochotni mrznout. Alespoň tedy kapela a kázající s modlitebníky natáčeli podle předem daného scénáře.

Jsem vděčný všem, kdo byli ochotni s velkým nasazením několik večerů před Štědrým dnem natáčet obraz i zvuk, stříhat a vše připravit, aby si v našich rodinách po celé církvi mohli u vánočního stromku pustit půlnoční bohoslužbu o Nebeské navigaci.

BRONISLAV MATULÍK

Havlíčkův Brod

Nedělní bohoslužba je pro nás kazatele velkou, opakující se výzvou. Dá se říct, že je to v naší profesi hlavní „projekt“, na kterém musíme každý týden pracovat a do termínu jej „odevzat“. A tak když jsme se dověděli s desetidenním předstihem, že v neděli 17. 1. 2021 budeme moct posloužit online vysíláním skoro celé Církvi bratrské, zvedlo to hladinu adrenalinu. Věděl jsem, že společné bohoslužby slouží mnoha lidem, tak jsme výzvu po krátké poradě se staršovstvem přijali.

Ve vysílání nejsme zvláště zkušení, vlastní online přenosy jsme začali teprve v říjnu. Je mnoho věcí, které se učíme. Kdo znáte, jak to chodí v zákulisí vysílání, tak víte, že klid v záběru neznamena klid u vysílacího počítače. Skoro vždy se na poslední chvíli zjistí, že je něco jinak, než mělo být. Proto jsem velmi vděčný za všechny, kdo v našem sboru slouží okolo techniky a umožňují přenosy.

Jak jste mohli vidět, podstatou část našeho vysílání tvoří také chvály z produkce hudebníků našeho sboru. Také pro ně je samozřejmě nová ta část před kamerou.

Bylo skvělé číst během bohoslužby povzbudivé komentáře z celé země. Moc děkujeme za vaše zprávy. Z našeho sboru CBHB se těšíme na příští vysílání. Osobně jsem moc vděčný za společné bohoslužby, které spojují naši církve. Vnímám to jako dar, který v této době krize můžeme prožívat. Myslím, že na to ještě budeme v dobrém vzpomínat, až se vrátíme k naší běžné práci ve svých městech.

DANIEL LITVAN

KŘESŤANÉ V PRVNÍ LINII

Stále mezi lidmi

Svědectví armádního kaplana

Náplň práce kaplana vnímám jako úkol být před vojáky křesťanem z povolání. Oproti službě kazatele je vojenský kaplan stále mezi lidmi. Moje maskáčové ovečky jsou nyní armádní personalisté. Zajišťují veškerý personální pohyb, mají na bedrech celou armádu. Jsou stále ve svých kancelářích, na počítačích, na telefonech, na jednáních. Přesto se setkáváme a jsme spolu. Přes profesní zodpovědnost jsou to stejní lidé jako jiní, s identickými problémy. Jen jsou v organizaci, která má zvláštní pravidla, poslání, zvláštní uspořádání a tím i zvláštní kontext svých osobních problémů.

Někdy se mi vojáci jeví jako silně uzavřená skupina, která si uvědomuje, že jí druzí nemohou rozumět, a o to víc se stahují do sebe. Souvisí to určitě s utajením, pod kterým musí pracovat, a s jejich specializací. U některých vojáků doznívá komplex nejméně oblíbené profese. Jen uklízečky byly dříve podle průzkumů za vojákem z povolání. Reputaci napravila profesionalizace, paradoxně povodně a jejich následky a rovněž projevy radikálního islámu, při kterém vojáci zapůsobili jako užitečná síla proti fanatismu. Zahraniční mise rovněž posílily jejich prestiž.

Když jsem u paradoxů, armádě pomáhá i covid. Mnoho lidí přišlo o práci a armáda ji stále nabízí. Stále potřebuje nové bojovníky, takže nábor běží naplno. Jsou některá omezení z důvodu pandemie, která jej komplikují, ale rozhodně se nesmí zbrzdit. Promyšlejší se nové způsoby, jak přizpůsobit výběr lidí, jak organizovat kurzy základní přípravy, jak uzpůsobit výcvik ztíženým podmínkám. Pro mnoho lidí armáda nabízí zajímavé a lákavé povolání. Rekrutěři, kteří patří také k mojí jednotce, jsou ve všech krajských měs-

tech a udělají vše, aby našli nejvhodnější adepty pro náročné povolání vojáka. Armáda musí být stále připravená a bojeschopná.

Stejně bojeschopný musí zůstat také vojenský kaplan, i když se nemá s kým vystřídat. Musí zůstat připravený pro své lidi v každé situaci. Někdy se mě ptají, kde beru novou sílu, na koho házím své problémy, když oni přicházejí se svými za mnou, aby si ulevili. Co dělám se starostmi? Odpovídám jim, že využívám Boží nabídky, že na kříži Pána Ježíše mohou skončit všechny starosti. On byl největším bojovníkem – zvířel v boji s naším hříchem. K němu nesu svoje i jejich problémy. Zasněně poslouchají moje povzbuzování a ptají se, kde taková pohádka platí? Vyprávím, že my jsme se v církvi na tom domluvili, že budou platit Boží řády. Trvale si při tom uvědomuji, jak jsem s vámi všemi spojený, přestože jsem v armádě sám.

pplk. MILOSLAV KLOUBEK,

vojenský kaplan Agentury personalistiky AČR
a zástupce hlavního kaplana

Epidemie je náročná pro všechny

Svědectví nemocniční kaplanky

Ve službě nemocniční kaplanky v Nemocnici Na Bulovce jsem od září minulého roku, tedy od nástupu takzvané 2. vlny koronavirové epidemie. Je to situace náročná pro všechny – pro pacienty, jejich příbuzné a blízké i pro personál. Především nemožnost návštěv je pro většinu nemocných tíživý – hlavně starší lidé se cítí osamoceni, v nejistotě, v obavách. Jejich blízcí jsou zase sklíčení, že je nemohou svou přítomností povzbudit, sdílet s nimi chvíle u lůžka.

Vzpomínám si, když mi zavolala paní Jana, terapeutka v domově seniorů, zda bych mohla navštívit jejich 97letou klientku, která prodělává covid-19 na Bulovce. Z rozhovoru jsem se dozvěděla, že paní Jana je ještě spolu s jinými pracovníky domova pro tuto paní rodinou a stařenka je také tak bere, její příbuzní už zemřeli. Paní Jana mi se zájmem a láskou povídala více o Helence, jak se jejich klientka jmenuje, o jejím nelehkém životě, jak přes všechna úskalí zůstala nezlomná,

srdečná, přátelská. Posiluje ji víra v našeho Pána. Paní Jana mi e-mailem poslala krátký dopis a několik fotografií, kde je tato nová rodina v domově pohromadě s Helenkou, abych jí je předala a vyřídila pozdravy, povzbuzení od nich.

Před návštěvou paní Helenky jsem přemýšlela, jak na tom asi je, zda ji mohu vše od rodiny předat, zda mně bude vůbec rozumět, když budu mluvit přes respirátor, štít a uvidí mě ve všech ochranných pomůckách. Předložila jsem své obavy Panu Ježíši a prosila ho o vedení, posilu, pozhnání našemu setkání. Když jsem za paní Helenkou přišla na pokoj, představila se jí a řekla o Janičce a dalších, byla nesmírně ráda. Byla šťastná, když jsem jí četla dopis, na fotografiích paní Helenka všechny poznávala a nadšeně o nich povídala. Vyprávěla mi zkušenosti ze svého života, osobní zbožnosti, modlily jsme se spolu. Nechala všechny pozdravovat. Byla jsem vděčná Pánu Bohu a děkovala mu, že byl milostivý – za toto

setkání s paní Helenkou, za jeho průběh, i za to, že si mě Pán použil pro propojení rodiny, když byla paní v nemocnici.

Paní Janě jsem zavolala, vše jí slovy popsala a vyřídila pozdravy. I přes telefon jsem poznala, že se jí ulevilo, že se Helenka v nemoci drží a těší se z toho, že na ni rodina myslí. Paní Helenku jsem s dalšími fotografiemi a pozdravy navštívila ještě několikrát, než ji propustili zpět do domova.

GISELA YOUNISOVÁ

nemocniční kaplanka FN Bulovka

Šibenice nad věznicí

Svědectví vězeňského kaplana

Moji milí a vzácní, všichni vy, kterých si vážím. Rád bych se s vámi podělil o pár řádků, napsaných perem vězeňského kaplana, jehož služba ho nutí nést na jedné straně tíhu beznaděje lidských osudů, příběhů utápějících se v marném koloběhu všudypřítomného zla. Ale na straně druhé může přinášet onu nadpozemskou, nepochopitelnou, ale o to více vnímanou radost z Ducha svatého těm, kteří nepohrdli Boží dobrotou a jimž nastal čas probouzení k tomu, aby se přestali bát sami sebe a jednou

mohli pokorně stanout před Nejvyšším na soudu posledním.

Ano, také v „první linii“ vězeňského lazaretu (i po letech vnímám věznicu spíše jako nemocnici lidských duší než místa spravedlivého trestu) znamenají pro mě chvíle na konci kalendářního roku a na prahu roku nového čas probouzení. Je to zastavení, kdy je příležitost být několik okamžiků jen sám se sebou. Podobně jako když utichne bojiště, ona

vřava lidských vášní, obav i nesplněných přání a nad liniemi se rozhostí nekonečné ticho, přinášející úlevu a pocit vděčnosti už jen za pouhé bytí. Je to příležitost jen tak popřemýšlet, nechat plynout čas v myšlenkách, které se pozvolna rozplývají, až zbude jen ticho, ve kterém člověk může slyšet i tlukot vlastního srdce.

Nad věznicí, s níž už dlouhou dobu sdílím část svého života, leží kopec s příznačným názvem Šibenice. Vystoupáte-li v proslincovém podvečeru na jeho částečně odlesněný vrchol, můžete vnímat poletující vločky prvního sněhu i onu tajemnou hru světla a tmy v krajině pod sebou. Slunce se chystá ke spánku a pozvolna tmavnoucí hra barev loudí v myslí příběhy, které, mnohdy zapomenuté, mohou znovu ožít, aby se posléze opět rozplynuly, naplněny vyprošeným dobrem skrze Boží přítomnost daného okamžiku. Ostré kontury osvětlených vězeňských zdí vystupujících z podvečerní krajiny dávají snadno rozpomenout na události, životy i letmá setkání, která se bůhví proč v takový čas vždy znovu vynoří. Pak je krásné a v pravdě osvobozující, když se podaří nalézt svobodu a sílu nechat je prostoupit láskou i Božím pozhnáním.

Jsem Bohu vděčný za tento čas ticha v první linii, protože je zároveň dobou očekávání na toho, který mnohdy čeká na nás – až se zastavíme a budeme moci vnímat, jak je nám blízko. Na toho, který může i zcela nečekaně přijít do našich shonů, starostí, veselí i radosti.

MARTIN ŠKODA

vězeňský kaplan, Stráž pod Ralskem

on-line bohoslužby CB

live.cb.cz

Z JEDNÁNÍ RCB V PRAZE leden 2021

■ Mimořádná vizitace

Členové komise mimořádné vizitace informovali Radu o průběhu vizitačního šetření ve Sboru Praha 5 – Smíchov. V rámci jednání Rada vzala na vědomí ukončení služby správce Jana Valeše ml. k 31. 1. 2021 a jmenovala administrátorem sboru kazatele Pavla Černého od 1. 2. 2021.

■ **Volby, hlasování, instalace a uvedení** Sbor CB v Šumperku zvolil dne 3. 1. 2021 Václava Andrše za svého kazatele – správce sboru a tentýž den proběhla též bratrova instalace. Připravena byla volba kazatele Martina Běleho ve sboru v Praze 13. Volba kazatele Jakuba Ptáčka ve sboru v Kutné Hoře proběhne po domluvě se sborem po březnu 2021.

Na 10. ledna bylo připraveno uvedení Jana Macka do vikariátu ve Sboru CB v Praze 2 – Vinohrady. Do vikariátu bude uveden Paul Hugh Till ve Frýdlantu n. Ostravicí.

■ Vikariát Tomáše Grohmana

Rada obnovila vikariát bratra Tomáše Grohmana, který bude probíhat ve Sboru CB v Říčanech. Správcem sboru je Karel Fáber. Za mentora byl přidělen kazatel Tomáš Grulich.

■ Žádost o ordinace

Rada obdržela žádosti o ordinace vikářů Aleše Navrátila (Brno-Betanie) a Zdeňka Kašpárka (Třinec-Lyžbice). Oba bratři budou pozváni k předordinačnímu rozhovoru na jednání Rady.

■ Studijní volno

Rada schválila studijní volno kazateli Sboru CB v Poděbradech Pavlu Paluchníkovi. →

ZPRÁVY

SLUŽBA MLÁDEŽI

Rada vedla on-line rozhovor s celocírkevním pracovníkem Odboru pro práci s mládeží Ondřejem Svatošem, který zhodnotil celoroční práci v odboru. Zdůraznil, že pro dobrou práci je potřebné budovat pevné osobní vztahy. Aktivity odboru se rychle přizpůsobily novým podmínkám, které vznikly kvůli mimořádným opatřením v souvislosti s covid-19. Odehrávaly se především v on-line prostoru, ve kterém se díky technologiím (například přes skupinovou komunikaci v messengeru) tyto osobní vztahy vytvářely rychle, jednoduchým a mládeži blízkým způsobem.

Velmi důležitou roli hrají tři pracovníci na pozici „pastýřů“ (Ondřej Svatoš, Marek Hutr, David Rajca) a osobnostní rysy jednotlivých koordinátorů. Odbor organizuje streamy, které přispívají ke stmelování pracovníků s mládeží. Jeden se konal v 15. 1. a další je připraven na 5. 2. 2021.

Důležitým úkolem odboru bude vytvoření podpůrného systému pro přechod dorostenců do mládeže. Ve sborech často záleží na dobrých vztazích mezi vedoucími dorostu a mládeže. Mohlo by být užitečné, aby do práce s mládeží byli zapojeni 2–3 dospělí, kteří by byli součástí mládežnické komunity.

V diskuzi s Ondřejem Svatošem se rozvíjela debata o prospěšnosti vytvoření jednotného zastřešení práce dorostu a mládeže v rámci Církve bratrské nebo zapojení Cesty obnovy formou konzultací, případně supervizí. Důležitou výzvou bude také propojení dvou různých směrů dorostu a jejich další rozvíjení v mládeži (skaut a English campy/Fusion).

Ondřej poděkoval Radě za podporu a pozval její tři zástupce na setkání vedoucích mládeží přes ZOOM. Rada také poděkovala bratrovi a celému týmu Odboru mládeže za obětavou práci a zápal pro věc.

NOVÝ SBOR CB V ŠUMPERKU

Výroční konference Církve bratrské rozhodla v červnu 2020 o založení nového Sboru CB v Šumperku. K 1. lednu 2021 se tak měla stát sborem dosavadní samostatná stanice Sboru CB Vsetín-Maják.

V neděli 3. ledna se konferenční rozhodnutí naplnilo. Toho dne bylo zvoleno nové staršovstvo i kazatel – správce sboru. Kazatel byl instalován, staršovstvo do jeho rukou složilo svůj slib a nový sbor začal oficiálně existovat.

Žijeme ovšem v komplikované době, kdy nás ohledy na zdraví našich bližních výrazně omezují. Události jako je volba nebo instalační shromáždění se nedají uskutečnit jen tak, obvyklé způsoby není možné použít. I ustavení šumperského sboru vypadalo trochu jinak, než jsme bývali zvyklí.

S prvním krokem celého procesu, kterým byly volby, nám výrazně pomohl Řád správy svým paragrafem číslo 62. Ten umožňuje předstihovou volbu jak staršovstva, tak kazatele. Protože už na přelomu listopadu a prosince bylo zřejmé, že se covid-19 jen tak snadno nevzdá, domluvili jsme se s tehdejším místním staršovstvem samostatné stanice na aplikaci tohoto paragrafu. Volební schránky využilo přibližně 80 % členů budoucího sboru, což byl rozhodující moment celého procesu. Bez tohoto hlasování by nebylo možné sbor za stávajících podmínek ustavit.

V neděli 3. ledna se malá část sboru sešla. Protože ti, kteří hlasovali v předstihové volbě, se počítají za přítomné účastníky členského shromáždění, bylo možné vyhovět všem pravidlům vládních usnesení omezujících volný pohyb a setkávání lidí a současně i nárokům Řádu správy CB. Výraznou většinu fyzicky přítomných tvořili volený kazatel, jeho manželka a kandidáti nového staršovstva (členové bývalého místního staršovstva samostatné stanice).

V kázání jsme se soustředili na skutečnost, že Kristova slova z knihy Zjevení „Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec“ neplatí pouze v časovém smyslu, v jakém jsou v knize Zjevení použita, ale i na rovině hodnot. Nedávné Vánoce nám to připomněly velice zřetelně, betlémská událost vtělení byla chvílí, kdy se Alfa stala Omegou.

Pro církve žijící na této zemi je důležitější být Omegou než Alfou. Chvilce všeobecného zjevení a oslavení Božího lidu nastane v závěru času, v současné době jsme ale zváni k následování toho, který „nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil“, který jako poslední otrok umýval nohy svým učedníkům a trávil čas ve společnosti lidí z okraje společnosti. V tom všem ale nikdy neztratil jasné vědomí toho, že je Božím Vyvoleným, Synem Nejvyššího. Věděl, odkud přišel, kam jde a jaké je jeho poslání. Nesnižoval se, protože by neměl na to, být druhým rovnocenným partnerem, ale činil tak jako ten, kdo si to může dovolit!

Toto vědomí může a má mít i církve, naše sbory. I my patříme k Boží rodině, proto si můžeme dovolit žít na této zemi po Kristově způsobu jako ti poslední. Skutečnou hodnotu našemu životu totiž dává láska Pána Ježíše, nikoli dojem, jaký děláme na druhé lidi. Přeji novému sboru, aby s touto neochvějnou jistotou prožíval i dny své samostatnosti.

Studijní volno proběhne ve dvou částech – 1. část od 4. 1. 2021 jeden a půl měsíce, 2. část od 26. 7. 2021 jeden a půl měsíce. Bratr Paluchník jej využije k dokončení svých studijních povinností na ETF UK v rámci postgraduálního studia v akademickém roce. Staršovstvo sboru souhlasí. V první části studijního volna převezme většinu povinností vikář Libor Neuman a ve druhé části staršovstvo sboru.

Rada dále vzala na vědomí zprávu ze studijního volna kazatele Ondřeje Kymly z Písku.

■ Zrušení samostatnosti stanice Na Skále

Rada schválila změnu statusu Samostatné stanice Na Skále na kazatelskou stanici (na žádost sboru Brno-Betanie). Členské shromáždění samostatné stanice změnu statusu odsouhlasilo.

■ Databáze odkazů na hudební produkci a slovička pro děti

Rada schválila vytvoření webového rozcestníku pro sbory, kam budou moci vkládat odkazy na svá úložiště s vlastní sborovou hudební produkcí a slovičky pro děti, které tak budou moci jiné sbory využít v rámci vlastních on-line bohoslužeb. K ochraně osobnostních práv autorů a interpretů v případě zveřejnění bohoslužeb ve veřejném prostoru budou sborům poskytnuty vzory smluv. Zajistí sekretariát ve spolupráci s Petrem Rausem.

■ Paušální sazby za použití soukromého vozidla na rok 2021

Rada schválila jednotnou paušální sazbu náhrady za používání soukromých silničních motorových vozidel ve výši 6,50 Kč/km. Tato sazba je platná od 1. 1. 2021 a je stejná jako v loňském roce. Informace bude zaslána sborům v Hospodářských informacích 2021.

AKTUÁLNÍ INFORMACE

ERC zvolila generálního sekretáře

Valné shromáždění Ekumenické rady církví na svém jednání 24. 11. 2020 zvolilo generálním sekretářem na další čtyři roky Petra Jan Vinše, teologa, religionistu a duchovního Starokatolické církve. K úkolům Ekumenické rady církví patří koordinace mezicírkevní spolupráce a spolupráce církví a státu. Sdružuje dvanáct členských církví, jednu církev přidruženou a tři církve a Federaci židovských obcí jako pozorovatele.

Zneužití symbolu židovské hvězdy

Prohlášení generálních sekretářů ČBK, ERC ČR a FŽO ČR v Praze dne 11. ledna 2021:

„S velkým znepokojením jsme zaznamenali zneužití symbolu žluté židovské hvězdy ze strany odpůrců očkování proti covid-19. Žlutá hvězda, kterou byli v období 2. světové války nuceni nosit Židé, se stala symbolem útlatku, utrpení a smrti mnoha milionů obětí nacistického teroru. Pokud si někdo tento symbol přivlastňuje a jeho užitím se chce stavět na roveň šesti milionů zavražděných v koncentračních a vyhlazovacích táborech, nelze v tom vidět nic jiného než nevkusný a vypočítavý cynismus, který překračuje všechny myslitelné hranice. Toto zneužití ostře odsuzujeme a ty, kteří se ho dopustili, vyzýváme k veřejné omluvě.“

P. ThLic. Ing. Stanislav Příbyl, Th.D., CSsR

generální sekretář České biskupské konference

ThDr. Petr Jan Vinš

generální sekretář Ekumenické rady církví v ČR

JUDr. Tomáš Kraus

tajemník Federace židovských obcí v ČR

Týden modliteb za jednotu křesťanů

V pondělí 18. ledna proběhla ve sboru Církve bratrské na Praze 3 – Žižkově zahajovací bohoslužba Týdne modliteb za jednotu křesťanů. Stávající pandemie nemoci covid-19 a vládní opatření, která mají jejímu šíření zabránit, se velmi dotkla i způsobu, jakým jsme tuto ekumenickou bohoslužbu mohli slavit.

Lavice v prostorném žižkovském sboru CB tak v náležitých rozestupech obsadili pouze církevní představitelé, kteří reprezentovali vedení většiny křesťanských církví v naší zemi. Jeden po druhém se pak v modlitbách, biblických čteních a reflexích střídali u mikrofonů na kazatelně a u stolu Páně. Vše bylo díky technickému zajištění přenášeno na internet, kde se na stránkách Ekumenické rady církví i České biskupské konference k modlitbě připojilo množství věřících.

Kázání nad ústředním evangelijním textem o tom, že máme zůstat v Kristově lásce a nést ovoce, pronesl plzeňský římskokatolický biskup Tomáš Holub. Letošní ročník Týdne modliteb za jednotu křesťanů tak začal trochu nezvykle, ale také ukázal, že ač nás momentálně vezdejší svět omezuje různými těžkostmi, stále chceme hledat cestu, jak se modlit spolu a za sebe navzájem.

PETR JAN VINŠ

Číslo 02/2021, vychází 10x ročně

Šéfredaktor – Bronislav Matulík

Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15

Vychází – 7. 2. 2021

Kontakt – brana@cb.cz

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA, není-li uvedeno jinak.

O jazyce, slovech a řeči s Janem Amosem Komenským

ŘÍKEJ JEN, JAK TO JE

text JAN HÁBL

Slovo má velkou moc. Pozitivně i negativně. Když mladý Komenský sepsal svou slavnou Velkou didaktiku, poslal ji k posouzení některým kolegům, jejichž názoru si vážil. Jistý Joachim Hübnér mu dílo zdecimoval tak drtivou kritikou, že se Komenský neodvážil je publikovat. Kuráž sebral teprve roku 1657, už jako proslulý pedagog a myslitel. Knihu vydal jako součást souborného díla veškerých didaktických spisů, které za celý život sepsal. Dnes patří Komenského Didaktika k pedagogickým klenotům (nejen) českého písemnictví a Joachim Hübnér je zapomenutá postava dějin. Slova mají moc. Než je člověk vypustí, měl by je bedlivě vážit.

Slova, jazyk nebo řeč Komenský důkladně promýšlí ve svém vrcholném díle Obecná porada o nápravě věcí lidských. Jde-li o nápravu nebo záchranu lidství, zcela pragmaticky by věci prospělo, kdyby si národy rozuměly, kdyby se sjednotily na jedné řeči srozumitelné všem (to bylo ještě před esperantem a angličtinou). Koneckonců jazykové nedorozumění lidí není původní stav. Zmatení jazyků Komenský chápe zcela v souladu s biblickým narativem jako důsledek babilonské zpučnosti. A lze očekávat, že jazyk budoucího Království nebeského bude opět jednotný. Proč tedy nepřipravovat cestu této přicházející dokonalé jednotě už nyní?

Komenský nemínil nahradit rodné jazyky jedním univerzálním, ale doporučuje zušlechťovat je tak, aby byly schopné komunikovat veškerou Boží moudrost, která je člověku k dispozici – ať ve světě přirozeném, či nadpřirozeném, tedy v přírodě a v Bibli. K tomu navíc doporučuje všem osvojit si jazyk společný, univerzální, který by jednak usnadnil komunikaci

ŘEČ BYLA A MÁ BÝT MEDIEM PRAVDY A POŽEHNÁNÍ.

s ostatními a jednak by uschoпил všechny národy sjednotit se ve chvále Stvořitele.

To, že člověk disponuje slovem, že je schopen řeči ve smyslu „logos“, je pozoruhodné a jedinečné. Formulujeme pojmy, umíme pojmenovávat věci. Někdy dokonce pravými jmény. Je to dle Komenského proto, že jsme nositeli Božího obrazu. „Na počátku bylo slovo, to slovo bylo u Boha, to slovo bylo Bůh... Vše povstalo skrze ně,“ odvolává se Komenský na biblický text. Řeč byla a má být mediem pravdy a požehnání. Dokonce spásy. Logos jako media salutis, tedy nástroj či prostředek spásy. Pravé slovo vyřčené v pravý čas může zachránit lidský život.

Slova jsou mocná media a media jsou mocní hybatelé „věcí lidských“. Komenského „mediální“ projekt je mírně utopický, ale i tak skýtá mnoho podnětného materiálu: Neplatí snad stále, že

media, která mají budoucnost, tedy media nadčasová, budou media pravdivá? A jako taková budou napomáhat po-rozumění a mezilidské do-mluvě. A není pravda, že právě v této oblasti máme zásadní problém? Že by se i zde ukazovala pokřivenost Božského obrazu v člověku?

Máme sice k dispozici řeč, ale tak často si nerozumíme. Umíme překonávat jazykové bariéry, a přesto nebývá lidská řeč médiem pravdy ani lidskosti. Slovo, které mělo nést dobrořečení, až příliš často nosí zlořečení. Častokrát se přímočaře obelháváme – navzájem i sami sebe. Klameme se. Ublížíme si pouhým slovem. Někdo „tlachá, jako by probodával mečem“, říká mudrc (Př kap. 12) jiný klevetí, ještě jiný lži šíří, další plaší, tupí, pomlouvá, překrucuje, fabuluje, manipuluje, ponižuje, vyzrazuje, plodí fake news... A málokdo slovo drží.

A přesto úsilí o život v pravdě a vzájemném porozumění patří k člověku. Vzdát se ho by znamenalo vzdát se něčeho podstatného z našeho lidství. Pravda osvobozuje a přináší porozumění, pokoj a radost do lidských vztahů. A ve vztahu k Bohu přináší pravdivost (nejen v řeči), dokonce spásu. Sobě nebo druhým můžu nalhat cokoli, budu-li v tom zdatný, můžu s tím procházet týdny, měsíce nebo i celé volební období. Dlouhodobě je však lež smrtelná, protože toho, jenž „nehledí na to, co vidí lidské oči, ale do srdce“, toho „obehloupiti nelze“.

Dle Komenského je život v pravdě spásný. Je to milost, ale také úkol – pravdivost jako charakterový rys je něco, čemu je třeba se učit. Jak by vypadala media, která by byla pravdivá? Jak by vypadal svět, kde se můžu spolehnout na slovo druhého člověka? Jak by vypadala realita, kde pokaždé, když by někdo otevřel ústa, přinášelo by to druhým užitek a požehnání? ■

PODOBNÍ BOHU

podle autentického vyprávění
napsala **EVA ČEJCHANOVÁ**
ilustrační foto **UNSPLASH a PIXABAY**

**Michaela se uvolněně opřela o sedadlo.
Porada skončila. Musela to říct. Bylo to zásadní.
Pro ně – vychovatele, trenéry, vedoucí, ale hlavně
pro děti, které sbírali po ulicích, doučovali,
dávali jim svačiny, rozvíjeli jejich talenty,
ukazovali jim, jak velkou mají hodnotu.
Byla ráda, že to vědí – že jejich práce stojí
padá s tím, jestli pro ně mají lásku.**

Kdyby všichni ti, kteří jí tak mile oslovují „naše šéfová“ věděli, jak jsou jí ty děti podobné. Z okraje společnosti, outsideři, nechtěné, nemilované, zraněné bytosti, které si hledají cestu k životu. Rozuměla jim dokonale. Věděla, jak malinko stačí, aby se ten malý člověk vychýlil ze směru prázdnoty, beznaděje a zla, které tak důvěrně znal... Láskyplný dotyk dobrých lidí, projev lásky, respektu, ukázat, že si váží jeho důstojnosti. Stačí malá gesta – vyzdvihnout výjimečnost, pochválit, umět poděkovat, projevit důvěru – takhle banální jsou výhybky, které nasměrují dítě směrem k dobru. Protože dobro je takové – jakmile ho jednou prožiješ, chceš ho prožívat pořád a ta touha je neodbytná. Proto to musela říct. Musí z nich číset láska. Ty děti ji někde ve své temnotě musí vidět zářit.

Otočila se v křesle k oknu. Zimním odpolednem dopadal do místnosti pramínek světla. Michaela ví, co to je, chytat se každého paprsku...

„Ta ženská se dočista zbláznila!“ rozčileně upustila páru Irena, když se za ní konečně zavřely dveře táborové ordinace. Míšu nešlo uklidnit, tak jí ten dopis vyděsil. Tohle psát děcku! Copak jí

nedochází, co to s tím dítětem udělá? To do ní má rvát sedativa? Od toho si myslí, že doktoři na táboře jsou? Babička! Jako by toho doma neměly dost, i na táboře, kde se mají z těch otravných rodinných podmínek trochu sebrat, je ty šílenosti doženou... Dosedla za stůl a znovu se podívala na dopis. „Michaelko, ničeho se neboj, maminka je v nemocnici, ale bude žít. Přijedeme pro tebe o trochu dřív.“ Musí tam zavolat a zjistit, co se s matkou stalo. Rodina telefon nemá, tak zkusí nejbližší nemocnici. Kde že to Míša bydlí? Bude to mít ve spisu...

Bezděky se začetla. Otec agresivní alkoholik, nedokončené vysokoškolské vzdělání, podmínka za příživnictví. Povinná protialkoholní léčba, bez úspěchu. Dcera Michaela, 9 let. Hodnocení povahy ze strany pedagogů: neurotické dítě, které nemluví a neusmívá se. Prospěch mírně nadprůměrný, časté absence. Rodinné problémy přetrvávají. Pravidelný dozor dětského psychologa. Toto je čtvrtý tábor dětí z problémových rodin, na který ji sociální odbor poslal. Na táborech viditelně ožívá, vykazuje stres s blížící se dobou odjezdu. Jako jedna z mnoha, povzddechla si Irena. Nechtějí domů, daly by nevim co za to, kdyby jejich mámy přijely na tábor a zůstaly tam s nimi. A už se nikdy nevrátily k otcům, kteří jim z místa, kterému se říká „domov“ udělali peklo. Ach jo. Čtení a analýza psychoděnků, které dětem pomáhaly vypsat se z žalu a bolesti, byla další náročnou součástí její práce.

Z myšlenek ji vyrušilo zaklepání. „Můžu dál?“ Vedoucí tábora vypadal vážně. To asi nenese výsledky táborového turnaje v požívání třešní, pomyslela si Irena s dávkou sarkasmu, jak v ní ještě doznívala zlost na Míšinu babičku. „Volali z SNB. Míšin otec je ve vazbě za pokus o vraždu Míšiny matky. Skoro ji uškrtil. Kdyby se sousedům nezdál tentokrát ten kravál u Malých nějaké jiné, tak by nežila. Přijeli v poslední chvíli, povedlo

se ji resuscitovat. V nemocnici podepsala revers, za žádnou cenu nechce, aby šla Míša do děčáku. Ale není na tom dobře.“

Míša seděla u okna a sledovala, jak ubíhá krajina. Kupé bylo prázdné, ale babička stejně mlčela. „Máma už je z nemocnice doma,“ řekla jen, ale Míšu to kdovíproč neuklidnilo. To určitě táta. Míša cítila lítost za to, co se mámě děje – viděla to mockrát. Jak do ní kope, jak jí dal pěstí do obličeje tak moc, až jí vylítly z pusy všechny zuby, jak jí táhl za vlasy po koberci a jak za ní zůstávala krvavá čára... Ale máma vždycky řekla, že se tatínek jen zlobil. Asi se chovala špatně. Míša nevěděla, co bylo špatně, neměla srovnání s tím, jak mělo vypadat „dobře“, neměla nikoho, kdo by jí to řekl. Nezbyvalo jí než to přijmout jako fakt.

Ale děla se spousta divných věcí. Návštěvy k nim nechodily, nesměla k nim ani babička. Táta se zlobil, když přesto přišla. „Co on – ještě se válí, příživník?“ slyšela ji jednou. To bylo taky divný. Mluvila o tátovi – táta byl nemocnej a ona ho vůbec nelitovala! Je fakt, že i Míše se zdálo, že nemocní lidé mají vypadat nemocně, unaveně a smutně. A to táta nevypadal ani trochu. Ležel v posteli, koukal na televizi, hlasitě rozkazoval a vůbec to nevypadalo, že ho něco bolí. A máma kolem něho běhala, nosila mu jídlo, pivo a cigarety.

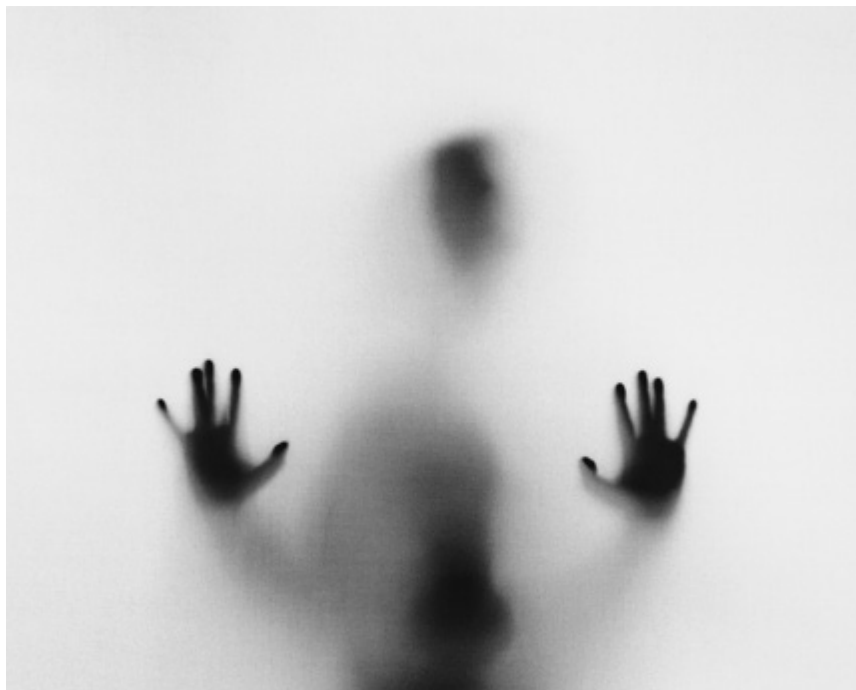
Míša taky nikam nesměla. Kamarádky neměla a nikdy nebyla doma u žádné ze spolužaček. Nikdo ji nepozval. Ale to nevadí, táta by jí stejně nepustil. Byla ráda, že jí dávali kousnout svačiny, někdy ji dokonce dostala celou.

Vzepřít se tátovi si Míša nikdy netroufla. Nikdy. Ani když mlátil ji. Nevzpomíná

si, kdy ji zbil poprvé, ale máma si to pamatuje. Učila Míšu barvy. Musela je umět, protože šla na prohlídku. Máma koupila bonbóny, a když Míša řekla barvu dobře, tak dostala bonbón. Pak táta řekl, že ji bude učit sám. Ale když řekla barvu dobře, bonbón jí nedal, protože „není čokl, to musí umět i bez odměny“. Kdyby jí to vysvětlil, tak by to určitě pochopila. Byly jí čtyři, to je fakt. Teď je jí devět. Ale hloupá není, je jistý, že by to pochopila. Ale on jí nic nevysvětlil. Tak si myslela, že řekla tu barvu špatně a příště řekla jinou. A zase nedostala bonbón, navíc táta začal řvát, že je blbá, a strašně ji seřezal. Fakt strašně. Učitelky ve školce si druhý den mámu vzaly stranou a rodiče se pak doma strašně pohádali. Máma na něj křičela, že jí učitelky kvůli němu a kvůli tomu, že má holka modřiny po celém těle, vyhrožovaly sociálkou, a že se postarají, aby otce i ji zavřeli. A jestli na Míše uvidí ještě jednu modřinu, tak to nahlásí. A běda, jestli se táta Míši ještě jednou dotkne.

Tak to bylo poprvé, ale vůbec ne naposledy. Akorát že táta ji pak trestal tak, aby se jí modřiny nedělaly. Mlátil ji přes deku, musela klečet v koutě na struhadle nebo jen na zemi, ale se špičkami nataženými nad zemí a dal jí pod ně krabičky od sirek, které nesměla shodit. To byl trest za to, že kašlala, a tátovi to vadilo. Nebo za to, že když nesměla na záchod, tak se počůrala. Nebo za to, že neuklidila hračky podle jeho představa. Ale Míša nevěděla, jak si to představoval. Nebo ji učil písničku plnou půltónů a ona zazpívala jeden půltón falešně. Nebo prostě jen proto, že přišel z hospody a ona tam byla – tak pro jistotu, aby nečuměla.

Míša neví, proč se to dělo. Ale dělo se to celé roky. Vždycky po večerníčku se schovala do pokoje, dokud ji v noci nevytáhl z postele – aby jí zpovídal, jestli s mámou po cestě do školy někoho nepotkala a jestli se máma na někoho neusmála. Tou dobou ještě Míša tátovi říkala pravdu. Protože lhát se člověk musí naučit, ale pravda jde sama od sebe. Ale když mu jednou řekla, že se máma usmála na pána, co prodával cigarety, tak mámu před Míšou seřezal jak psa. Míša tehdy křičela tak, že →

to překvapilo i tátu. Dostala se do šoku a museli jí dát prášky. A máma ji ráno prosila, ať příště lže, že Ježíšek to sice nemá rád, ale pochopí to. Že to v té jeho knížce, kde má zlatě napsané dobré skutky a černě špatné, nebude černě. Míša byla ráda, že jí to máma řekla, protože nad tím černým Ježíšek plakal a Míša nechtěla, aby plakal. Tak začala lhát, aby mámě pomohla.

inzerce

FS ČCE v Hronově nabízí k prodeji
**sborový dům v Tisu
 v Orlických horách (270 m²)
 a k němu přináležející pozemky
 (6 539 m²).**

Cena 3.150.000 Kč.

V případě zájmu církevních organizací
 či spolků dohoda o ceně možná.

Adresa domu: Tis č.p. 19,
 549 01 Nové Město nad Metují.

Fotografie a historie domu
 na www.tis.evangnet.cz,
 bližší informace pak na
 tel. **737 925 710**, popř. e-mailu
hronov@evangnet.cz.

Vlak přejížděl přes přejezd, u kterého za závorami stála řada ozdobených aut. Svatba! A čeká, až přejedeme! Míšu to naplnilo nadšením. Vlak má přednost!

Pamatuje si máminu svatbu. Máma brečela. Nechtěla si tátu brát, ale babička se na ni zlobila, protože nechtěla, aby máma zůstala s děckem sama. To jako s Míšou. To by byla velká ostuda. Když už si táta nakonec mámu vzít chtěl, tak se za něj vdala, i když nechtěla. Špatně se k tátovi chová asi taky, i když nechce, protože kdo by chtěl být bit? Míša teda určitě ne. Máma dělá asi hodně věcí, které nechce. Míšu si taky nechala, i když ji nechtěla. Míša to ví, protože jí to máma řekla – že se snažila, aby už nebyla těhotná, protože se bála dědy.

Míša tomu moc nerozuměla, ale pochopila, že máma by musela před nějakou komisí a to se jí nechtělo. Tak hodně cvičila a pila a skákala po schodech a doufala, že se to ztratí. A když se to neztratilo, tak jela domů. Předtím totiž z domu utekla. Kdoví jaké to je, bydlet v sedmnácti jinde než doma... Musí to být fajn. Jenže máma se musela vrátit, protože jí táta nechtěl. Prostě na ni zapomněl a vzpomněl si, až když Míša běhala. Ani babička Míšu nejdřív nechtěla. Křičela prý na celé nádraží: „Ty ses asi zbláznila, ne?

Do čeho to děcko zabalíme? Do novin asi, ne? A čím ho budeme krmit? Jak na nás budou lidi koukat? Chlapa nemáš, maturu nemáš...!“ Přede všemi. To muselo být pro mámu strašný. Teprve až se zoufalstvím rozbrečela, tak jí babička řekla, že jí pomůžou. To je taky divný.

Babička s dědou byli „dělnická třída“, neměli nouzi. To Míša ví, co je to hlad. Táta vždycky sebral mámě všechny peníze a máma pak neměla z čeho koupit jídlo. Táta je asi potřeboval, protože nechodil do práce, když měl tu nemoc. Ale to je taky divný, protože doma chodit nemohl, ale do hospody mu to šlo. Máma jeden den uvařila kaši, kousek jí snědli, druhý den ji zředila vodou, zase jí kousek snědli a takhle ji jedli několik dní. Asi už jí bylo hanba posílat Míšu žebrať o mléko k sousedům. Táta mámě nenechal ani na činži, takže jim vypnuli proud a byla jim zima, protože neměli uhlí.

Ale někdy měli brikety. Míša cítila lítost nad tím, jak táta mámě ubližuje, a chtěla jí dělat radost. Chtěla ji vidět usmívat se, ale máma se nikdy neusmívala, protože neměla zuby. Tak Míša ze sklepa tahala do třetího patra kýble s briketama. To jí bylo šest. Pamatuje si to dobře, protože to dělala, když přišla ze školy a chodila do první třídy.

Vlak zastavil. Jsou doma. Radši by byla na táboře, ale jen kdyby máma byla v pořádku. Aspoň že tam nebude táta. Babička říkala, že už nepřijde.

To je taky divný. Kam šel? Kdo mu bude dávat peníze, když žádný nemá a je nemocnej? A divný je i to, že i když to byl táta, Míša byla ráda, že už nepřijde.

Místnost už dávno potemněla, po světelném paprsku nezůstala ani stopa a Michaela ještě seděla v křesle. Otec byl krutý člověk. Dneska by měl diagnózu sadistického psychopata a inteligentního, ale naprosto bezcitného manipulátora. Zavřeli ho, máma se s ním rozvedla, a nakonec špatně skončil. Tolik nadějí vkládala Míša

Nejdůležitější je nebýt lhovostejný

PhDr. PAVLA CIMLEROVÁ, psycholožka

Zaslechneme-li ve svém okolí či sdělovacích prostředcích informaci o týraném dítěti v rodině, zpravidla se nás zmocní pocit bezmoci, naprostého nepochopení a možná i údivu. Je něco takového vůbec v dnešní civilizované společnosti možné? Ze statistik vyplývá, že nějaká forma týrání, zanedbávání či zneužívání se v ČR týká zhruba 1–2 % dětské populace, tedy 20–40 tisíc dětí.

Krátký příběh na úvod: K psychologickému vyšetření se na žádost Policie ČR dostavil 13letý chlapec s babičkou. Byl dlouhodobě nepřiměřeně fyzicky trestán otcem, bosý a jen lehce oblečený byl na noc vyháněn do psí boudy, byl urážen, zesměšňován a ponižován. O jeho týrání nikdo v okolí nevěděl...

Zejména psychické týrání dětí zůstává často dlouho skryto a je i pro odborníky složitě rozpoznatelné. Může být překvapivé, že má mnohdy i méně dramatickou tvář v podobě nepřiměřených nároků rodičů na školní prospěch dítěte či v oblasti sportovních výkonů a jiných úspěchů. Paradoxem je, že ten, kdo by měl dítěti poskytovat ochranu a bezpečí, mu působí fyzickou a psychickou bolest. O to důležitější je, aby bylo okolí dítěte všímavé a pozorné. Mnohdy právě pozorní lidé mohou dítěti bez nadsázky zachránit život.

Co nám může signalizovat, že se dítěti děje nějaké bezpráví?

Kromě podezřelých známek na těle, jako jsou modřiny, zhmožděny, otoky, otisky prstů či dlaně, to mohou být zvláštní nebo nápadné projevy v jeho chování. Varující je každá změna v chování. Dítě může vyděšeně a úzkostně reagovat při styku s dospělou osobou. Ztrácí svůj přirozený optimismus a radost, bývá plaché, pasivní až apatické, často hovoří šepem či velmi tichým hlasem. Nechce sdělovat nic o své rodině a takovými hovorům se vyhýbá. U mnohých dětí se zhoršuje školní prospěch, ztrácí se zájem o dříve oblíbené činnosti. U některých dětí se můžeme setkat s projevy podrážděnosti, vzteku a agresivity, pomoci kterých se vyrovnávají s tím, co se jim v soukromí děje.

Nabízí se otázka, jak mohu jako neodborník pomoci, pokud mám podezření na projev týrání dítěte ve svém okolí.

Nejdůležitější zásadou je nebýt lhovostejný, nenechat si informace pro sebe a nebát se na týrání upozornit. Mnohdy to vyžaduje značnou osobní statečnost. V případě podezření na ohrožení zdraví a života dítěte je nutné tuto skutečnost oznámit například na Policii ČR. Rozhodně neodborníkům nepřísluší pátrat na vlastní pěst po příčinách a snažit se zajistit vlastními silami nápravu. Důležité je zachovat v těchto případech klid, nejednat zkratkovitě a v panice, třebaže konfrontace s násilím na dětech v nás může vyvolávat velmi silné emoce.

Můžeme kontaktovat někoho z příbuzných, o kom víme, že se na týrání nepodílí. Můžeme kontaktovat odborníky – dětského lékaře, psychologa, dětské krizové centrum, linku bezpečí apod. V přímé komunikaci s ohroženým dítětem je důležité dát najevo, že mu věříme, že nebereme jeho slova na lehkou váhu, že jsme na jeho straně a že není se svým problémem samo.

Osobní konfrontace a následná podpora dítěte v takto náročné situaci může představovat službu, do které jsme byli postaveni a ke které musíme přistupovat s pokorou, vážností a důvěrou v Boží pomoc.

do mámy, do nového začátku, do jejich vztahu. Ale ani máma Míše lásku dát neuměla. Nebylo to v ní. Dohnala ji až k tomu, že ve třinácti utekla z domu a víc jak týden žila na ulici. Nechyběla jí, nehledala ji, nemilovala ji natolik, aby se o ni bála. Lásku Michaela našla až u svého muže, a pak u Boha.

To on rozhodl, že se mámě nepodaří potratit. I to jméno bylo určité jeho nápad, protože v něm je on i celá její hodnota. Michaela – podobná Bohu. Máma jí ho dala, protože nějaká Michaela vyhrála krasobruslení a ve chvíli, kdy to jméno v televizi zaznělo, poprvé ucítila, jak ji dítě v břiše kopol. Bůh s ní celou tu její křížovou cestu prošel. A pak jí dal svobodu, ať ho hledá.

Čekal, až se prohrabe balastem buddhismu, až se na něj obrátí a celou svou bytostí řekne: „Bože, prosím, pošli mi učitele, který mě dovede až k tobě.“ Myslela si, že na ni na internetu vyběhne „láma hledá učně“ nebo tak něco. Ale stalo se to v lese. To poznání přišlo jako proud světla, když se roztrhnou mraky. Najednou to věděla. Ježíš je ten učitel. Tak moc miluje každého, že raději sám zemřel, než aby nechal umřít nás. Vyrazilo jí to dech, nemohla dýchat žalem a obdivem nad tím, co Kristus udělal. Poprvé v životě prožila, jaká je její skutečná hodnota. A radikálně jí to změnilo život.

Je čas jít domů. Srovnala štos papírů v deskách – stovky jmen dětí, o které se s kolegy starali. Kolik takových vyčleněných, diskvalifikovaných, ubitých a nemilovaných dětí, jako jsem byla já, dneska kolem nás je?

„Bože, provedl jsi mě tím, abych teď těm Tvým ztraceným maličkým rozuměla. Bolelo to, ale byl jsi tam se mnou. Znal jsi mě dřív, než jsem se narodila, a miloval jsi mě už tehdy víc než všichni, které jsem znala. Dal jsi mi do rukou cennou hřívnu. Prosím, až jednou přijdeš a řekneš: ‚Tak ukaž, jak jsi ji zúročila,‘ ať nemám prázdné ruce.“

HLEDÁME STOPY MIKROPACHATELE

připravila **EVA ČEJCHANOVÁ** foto **ARCHIV JAKUBA MRÁZKA**

Kdy a jak jste získal svůj první mikroskop?

Opravdický mikroskop až někdy teď. Já ty dětské mikroskopy nemám rád, to je hračka, která moc nefunguje. (úsměv) Ale ten klasický plastový mikroskop, který se pokoušel něco zvětšovat, jsem jako zhruba desetileté dítě měl taky.

Dřív jste kvalitní mikroskop nepotřeboval?

Většina lidí si myslí, že jako mikrobiolog v práci pracuji s mikroskopem. Ale já jsem vlastně nikdy žádné viry neviděl. (smích) V práci mikroskop nepoužívám. Ale dětem jsem domů přinesl jeden vyřazený s kvalitní optikou, který už se dá použít.

Jak vypadá váš pracovní den?

Obvykle není moc zajímavý – vedu oddělení molekulární biologie v rámci největších mikrobiologických laboratoří v Česku, specializované na hledání mikroorganismů, bakterií, virů, parazitů nebo hub na základě jejich genetické informace ve vzorcích pacientů. Nehledáme organismus jako celek, pouze jeho stopy – unikátní genetickou informaci. Pokud ji ve vzorku najdeme, znamená to, že je v pacientovi i daný organismus.

Jak je hledáte, když ne mikroskopem?

Pro mě je zajímavé sledovat, jak je dnes celý národ vzděláván v mikrobiologii... (úsměv) Skoro každý zná zkratku polymerázové řetězové reakce (PCR), která dokáže pomocí synteticky připravených fragmentů DNA zjistit, jestli se ve vzorku

nachází protiklad z druhého řetězce šroubovice DNA. Protože pokud se tam nachází, spáruje se s tou syntetickou.

Jak moc se podmínky vaší práce za poslední rok změnily?

Loni na jaře, v první vlně pandemie, jsme najednou testovali ohromná kvanta vzorků, a přitom na trhu nebylo nic k dostání. Prostor k improvizaci byl obrovský, ale člověk strávil v práci téměř veškerý čas, dal do toho všechnu energii a potenciál. Objem naší práce se asi zdvacetinásobil. V týmu nás bylo celkem sedm, teď je nás čtrnáct.

Jste vědec i křesťan. Jak jde s vědou sladit osobní víru?

I moje práce vyžaduje víru, protože to, co v práci vidíme, jsou jen projevy viru nebo bakterie – signály, které se dají prokazatelně spojit s nějakou jejich vlastností. Kolegyně v práci pracuje na elektronovém

mikroskopu, kde lze obraz zvětšit tak, že je virus vidět na monitoru. Takže když budete „věřit“, že obrázek na monitoru odpovídá tomu, co je v mikroskopu, tak můžete říct, že jste ho viděli. (smích) Ale věda je často poznáváním na základně zkoumání projevů a dopadů.

Jak se do vaší práce promítá vaše víra v Boha?

V přístupu k ní. Docela intenzivně jsem to prožíval právě v tom nasazení loni na jaře – práce se mi stala jakousi bohoslužbou. To, jak se člověk staví k různým výzvám, ať už se jedná o věci odborné, nebo vztahové, to, jak pracujeme, jak se chováme k lidem kolem nás, jak reagujeme, když jsme pod tlakem...

Dozvěděl jste se díky práci mikrobiologa něco o Bohu?

Je to hodně ovlivněno tím, co v posledním roce prožíváme kvůli covidu. Po objevu

MGR. JAKUB MRÁZEK

Základy mé lásky k přírodě položil můj tatínek, který objevil, že příroda je ještě dokonalejší než ty nejdokonalejší stroje, a můj dědeček, který zase podstatnou část života pracoval jako laborant. S těmito genetickými předpoklady pro mě bylo přirozené vybrat si nějaký přírodovědecký směr. Vystudoval jsem Chemicko-technologickou fakultu v Pardubicích. A v tomto oboru pracuji.

penicilinu si lidé mysleli, že je konec infekčním chorobám. Člověk po pěti tisících letech objevil antibiotika, a bakteriím trvalo pět let, než si na ně dokázaly vypěstovat rezistenci. To je pro mě obraz toho – a covid to jen potvrzuje – že nemáme život ve svých rukou. Že ho máme žít s pokorou a máme být vděční za to, co máme, za obyčejné věci. A důvěřovat Bohu v době, kdy procházíme nějakou zkouškou.

Co vás na práci mikrobiologa nejvíc baví a co je na ní nejtěžší?

V mém oboru byl vždycky prostor vyvíjet a vylepšovat vlastní metody a mě baví vytvářet nové cesty. Užili jsme si spoustu dobrodružství, zkoušení, pátrání, testování, vynalézání – je to zajímavá práce. Nejtěžší je pro mě často zbytečná byrokratická zátěž.

Mluvíte o metodách hledání virů. Jste detektivem v mikrosvětě? Vlastně také hledáte pachatele...

Přesně. Ty metody jsou velmi podobné těm, které se používají v kriminalistice, když se hledají stopy zločince. My hledáme stopy mikropachatele. (úsměv)

Jak nebezpečný „pachatel“ je SARS-CoV-2, původce nemoci covid-19, ve srovnání s těmi, které jste už potkal?

Jeho nebezpečnost není v tom, jak ohrožuje jednotlivce – jedinec se pravděpodobně uzdraví. Není to jako ebola, kde zemře každý druhý, nebo jako jiná

onemocnění, kterými se lze nakazit. Síla koronaviru spočívá v tom, že může ve velmi krátkém čase zasáhnout prakticky celou populaci. Ta malá nebezpečí se sčítají a vytvářejí tím krizi, které jsme svědky. Není to jen nemoc jednotlivce, ale nemoc populace. Patří k ní i sociologické a ekonomické dopady. To je realita – v okamžiku, kdy se na ni nedívám jako na onemocnění jednotlivce, ale populace, zjišťuji, že může napáchat obrovské škody. Covid je rizikovější než běžná chřipka, ale i chřipka patří k těm infekcím, které mají na svědomí nejvíce životů v historii lidstva. Není důvod to zlehčovat.

Který nejnebezpečnější „pachatel“ vám prošel laboratoří?

Pamatuji si tři situace, kdy jsem se „trochu bál“. První před deseti lety při pandemii prasečí chřipky, kdy jsme stejně jako teď u covidu byli druhé pracoviště v ČR pověřené diagnostikou. Také jsme šli do něčeho zcela nového, nevěděli jsme, jaká rizika s sebou ten virus nese. A pak jsme měli pacienta, který se s krvácivými projevy vrátil z Pobřeží slonoviny v době, kdy tam řádila ebola. Ale měl jen malárii, což není takové riziko. Navíc jsme vybaveni a umíme se vzorky bezpečně pracovat.

Máte nějakou deformaci z povolání?

Jejda. To je asi dotaz na mé okolí. (smích) Jsem hodně citlivý na to, když mám špinavé ruce. Nerad jím kuře rukama, ođobávám ho vidličkou. Protože když mám ruce od

něčeho špinavé, vnímám je jako kontaminované a mám pocit, že si je musím umýt.

Nad čím v poslední době nejvíc přemýšlíte?

Kolem covidu je spousta otázek, zmatků a obav. Orientaci nám může dát důležitý princip, který popisuje apoštol Pavel v listě Římanům: „V úctě dávejte přednost jeden druhému.“ Nehledět jen na sebe, ale hledat ve všem úctu k druhému. Třeba i když je mi nošení roušek nepohodlné, tak je s ohledem na ostatní nosím. A není jedno, jaké informace na internetu šířím – i když jsem přesvědčen o jejich pravdivosti, bude-li to lež, tak tím někomu ublížím. Takže hledat úctu i k pravdě, ověřovat si zdroje i těch informací, se kterými snadno souhlasíme. Kriticky se ptát, jestli je to opravdu tak.

V souvislosti s úctou k druhému je tu také výzva pomoci potřebným. Nejen ohroženým nemocí, ale i těm, kteří jsou zasaženi ekonomickou krizí nebo sociální izolací. Je třeba se vzájemně povzbuzovat k odvaze vyjít ze svého dvorečku a projevit aktivně úctu ke svému okolí a ke druhým.

■
Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz

BIOANALYTIK V MIKROBIOLOGII

Bioanalytik v oboru lékařské mikrobiologie je zodpovědný za správnou laboratorní diagnostiku infekčních onemocnění způsobených bakteriemi, viry, parazity nebo houbami. Zajišťuje vhodné laboratorní postupy včetně odpovídajícího přístrojového vybavení a odborného personálního zajištění. Kontroluje a interpretuje výsledky získané analýzou vzorků odebraných pacientům, případně s ním lékaři na základně získaných výsledků konzultují vhodné léčebné postupy u konkrétních pacientů.

BIBLICKÁ POLYGAMIE

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ

**Jóáš činil to, co je správné v Hospodinových očích,
po všechny dny kněze Jójady. Jójada mu opatřil dvě ženy;
i zplodil syny a dcery.
2Par 24,2–3**

**ThDr. PAVEL
ČERNÝ, Th.D.
(1949)**

Absolvent ETF
(UK), sloužil jako
kazatel v Benátkách
n. Jizerou, Kutné
Hoře a Praze 1 –
Soukenická. V letech
1993–2009
předseda Rady CB.
S manželkou Hanou
mají tři děti
a osm vnoučat.

Je v Hospodinových očích správné mít víc manželek? Nebo jsou ty dva verše vedle sebe „nešťastnou náhodou“?

Kněží se starali i o životy lidí a kněz Jójada pomohl Jóašovi založit rodinu, což bylo v té době obtížné. Projevuje se tím kněžská starost. Dostáváme se tu ale k těžkému problému starozákonního mnohoženství – pro nás je nepředstavitelné, že k tomu Bůh mlčí. Přitom polygamie určitě nebyla Boží vůle, protože na začátku Bůh stvořil Adama a Evu. A je tam jasně naznačeno, že ideálem je monogamní manželství. Ve starověku ale lidé žili v těžkých hospodářských, politických a společenských poměrech – a Bůh se v době zakládání a rozšiřování izraelského království přestává k téhle věci vyjadřovat. To je i případ Jóaše – Bůh to nechá být a Jóašovi dokonce opatří dvě manželky kněz.

Říkáte „těžký problém“. Jste Boží služebník v současném světě, Jójada byl služebník téhož Boha ve světě minulém, a pro něj to problém nebyl. Kde se to rozklížilo?

My už máme Nový zákon, Ježíšův vzor a jeho příklad vyučování. Ježíš přichází jako vykladač zákona, tóry. Je to Boží Syn a jeho výklad je tedy autoritativní. Manželství dává velkou hodnotu, vede lidi do monogamních svazků a obnovuje ten ideál z počátku. Láme i další otázky: velkou toleranci k rozvodu – pro různé, někdy až malicherné příčiny bylo možné propustit manželku. Ježíš říká, že to tak jednoduše nelze a upravuje to na otázku

cizoložství. Pavel pak zmiňuje další – když někdo nechce žít s věřícím, věřící ho nemá držet násilím.

Jak se vyvíjela polygamie mezi Židy?

Židé měli mezi sebou vcelku málo polygamních svazků už po exodu, když se Izrael usadil v Palestině. Ještě víc se polygamie ztrácí po babylonském zajetí. Šokující je ale polygamie u králů – Šalomoun měl 700 manželek a 300 konkubín. Ale i to má vysvětlení – v Orientu bylo zvykem uzavírat svazky a rozšiřovat území říše tím, že si panovník vzal dceru jiného krále.

A tento mocenský důvod byl Bohem tolerován? Protože i David měl mnoho manželek.

Ano, v té době to Pán Bůh skutečně toleroval. U Šalomouna měl nadbytek manželek v harému (dcer králů) ukázat, že to je král, který rozšířil izraelskou říši a zajistil jí pokoj. Byly to politické sňatky.

Když ale Nátan Davidovi řekl, že mu Bůh dal do náruče Saulovy manželky, nevypadá to už na toleranci, ale na Boží aktivitu... (2Sa 12,8)

Saul chodil k čarodějnicí a zprotivil se vůči Izraelu – a David dostal jeho trůn a s ním i celý jeho úřad, včetně manželek (byly to královny, nešlo je vyhnat na ulici). Pořád šlo o politiku a sociální citlivost. Byl to viditelný symbol pro celý Izrael, že Saulova doba skončila a David se ujal království. Přebрал ho se vším všudy, včetně péče o Saulovu rodinu.

David i Šalomoun byli vzory Božích mužů, Bůh s nimi komunikoval přímo. Ale když už k tomu Bůh mlčel, nemohli ze zákona vyčíst, že to tak nechce?

Mohli. Například proroci naprosto vždycky hovoří o tom, že Hospodin je manželem Izraelu a Izrael je nevěsta Hospodinova – v jednotném čísle. I nejkrásnější texty Bible o lásce v Písni písní

oslavují monogamii. Ale tohle byl ústupek době a ochrana zázemí pro ženy.

V Izajáši 4,1 se píše, že „v onen den se sedm žen chytí jednoho muže“, jen aby je zbavil jejich potupy. Mluvíte o této ochraně?

Ano. To je další z důvodů starozákonní polygamie a skutečnosti, že k ní Pán Bůh mlčí – žena potřebovala ochranu a ekonomické zabezpečení, jinak by se dostala do otroctví, na ulici, k prostituci. Pro ženu nebylo možné udržet se jiným způsobem. Proto je ve Starém zákoně také přímo definován levirátní sňatek – bratr zemřelého měl povinnost oženit se s jeho vdovou a zajistit tak udržení jejího majetku, jména a identity a svému bratru darovat potomstvo. To je velmi závažná věc. Není bez zajímavosti, že člověk, který to měl udělat, se nazýval „góel“, což znamená „zastánce“.

V případě Ley a Ráchel ale motivací nebylo milosrdenství, ale Lábanova chamtivost. A přesto Bůh nejenže mlčel, ale na této polygammí rodině vystavěl vyvolený národ. Nedal tím k tomuto rodinnému modelu souhlas?

Pán Bůh řadě lidí poželal i přes jejich nedokonalý život. Tady se v praxi projevuje „smiluji se, nad kým se smiluji“ – často i nad velkými hříšníky. Lában říká, že je zvykem nejdříve vdát starší dceru, a podvede tak Jákoba. Bůh pak Jákovovi poželal, ale neznamená to jeho souhlas s polygamií. V té době bylo i otrokářství a ani Starý, a nakonec ani Nový zákon se ho nesnaží násilím zlomit – Bůh ho taky toleruje. Jen říká, že v milostivém létu mají dát izraelským otrokům svobodu. A apoštol Pavel přikazuje Filemonovi, aby Onezima přijal jako bratra. Doba byla taková.

Z případů v Bibli je patrné, že polygamie pro lidi není šťastný model – nemilovaná Lea, bolavá Ráchel, pohrdaná Sára, týraná Hagar, Šalomounův pád. Přineslo to něco dobrého?

Elkána měl Chanu a Peninu, u té druhé je použito k označení slovo, znamenající „sokyně“. A to je výmluvné. Ukazuje se, že ženy v polygammích manželstvích zápasily o manžela, existovala tam rivalita. Nebylo to dobré, bylo to vidět a možná i to přispělo k útlumu polygamie, za kterou Nový zákon udělal jasnou tečku – pracovník církve má být muž jedné ženy.

Dnes je monogamní manželství jednou z typických evropských křesťanských hodnot. Je krásné, že svět tuto hodnotu nejen přijal, ale i zákonem hlídá. Současným křesťanům může problematika polygamie v Bibli přinést ujištění, že v mnohých věcech lze nadřadit milosrdenství nad detailní vyžadování zákona. Že to nejsou smrtelné hříchy, ale lze činit pokání a přijmout odpuštění. Bez snahy omlouvat hřích lze říct, že nás Boží slovo vede k určité velkorysosti. Nikdo není doživotně diskvalifikován.

■
Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz

SMĚR NEBE!

křesťanský časopis pro všechny školou povinné a přátele

www.kroky.cz

pro kluky
pro holky
pro rodiče
pro předškoláky

... a taky inspirace pro učitele

KROKY

Vydavatelství Juda Vám nabízí

NOVINKA

Tomáš Korčák
STOPY STVOŘITELE
Jak Bůh mluví skrze přírodu
□ 157 × 157 mm, 184 stran,
42 barevných fotografií autora,
pevná vazba, 219 Kč

V této knížce se zabýváme přírodou jako stvořením, které ukazuje na svého Stvořitele, jenž všemu dává smysl. Budeme se učit jednat podle výzvy Jana Amose Komenského: „Prohlédneme přírodu, pohlédneme jedním okem na ni, druhým na jejího Tvůrce.“ Apoštol Pavel řekl zásadní výrok týkající se přírody: **Boží věčnou moc a božství, ačkoli jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa jasně vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže jsou bez výmluvy.** (Ř 1,20) Když budeme přemýšlet o Božím stvořitelství, uvidíme v přírodě mnohé Boží stopy!

Franz Lippi & Harvey Boyd & Tomáš Korčák
SKRYTÉ MÍSTO
Když ty se modlíš, vejdi do svého pokoje, zavři za sebou dveře a pomodli se k svému Otci, který je v skrytu, a tvůj Otec, který vidí v skrytu, ti odplatí zjevně. (Mt 6,6)
□ 115 × 157 mm, 120 stran,
98 Kč (původně 109 Kč)

Důvěrný vztah s Bohem na skrytém místě je postaven na Boží touze po důvěrném vztahu s námi. My milujeme, neboť on první miloval nás. Hledáme ho celým srdcem, protože se nám cele vydal ve svém Synu Ježíši Kristu.

Také mnoho dalších titulů různých vydavatelů si můžete objednat v internetovém obchodu: knihyjuda.cz

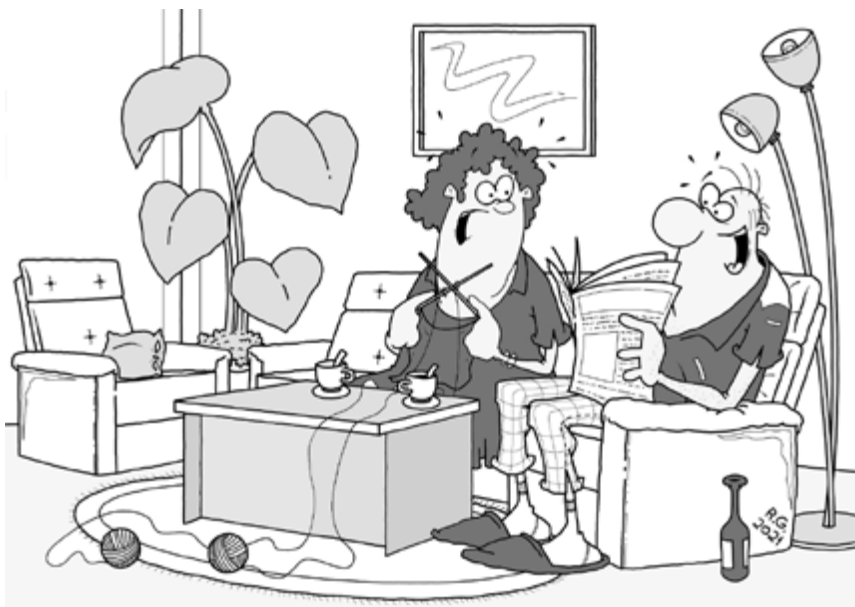
Vydavatelství Juda | Nebeského 20, 276 01 Mělník | obchod@juda.cz | tel.: 720 227 661

ROZDĚLENÁ SPOLEČNOST

připravila REDAKCE
anekdota ROMAN GADAS foto ARCHIV

Ať se podíváme kamkoliv, společnost je rozdělená a má tendenci se stále štěpit, včetně církve a sborů.

Přitom Ježíš se modlí, abychom byli jedno, jako je on jedno s Otcem. V čem vidíte reálnou možnost jednoty nás křesťanů napříč denominačním spektrem a pluralitou zbožnosti?

„Máš úplnou pravdu, Máňo, máme být jako jeden. Takže budeme jako já.“

KATEŘINA HODECOVÁ

BBJ Brno, redaktorka
Rádia 7 TWR-CZ

Myslím, že jednota dnes obecně není vnímána jako důležitá hodnota. Ceníme si dobrých a zajímavých řečníků, kteří mají tah na bránu a umí zaujmout současného posluchače. Ceníme si viditelných obdarování a jejich uplatnění. Soutěživost a výjimečnost je zkrátka v kurzu i v církvi.

Jednota znamená věrnost, lásku v praxi, navzdory rozdílnostem a jiným životním etapám. Zdá se mi, že se musíme naučit sladit pravdu a lásku, protože buď přetěžujeme jedno, nebo druhé. Ve svém okolí vidím rozdělení často právě v okamžiku, kdy někdo prostě

„má pravdu“, anebo „ví, jak na to“, a ti, kteří to vidí jinak, se stávají břemenem. Umíme jen velmi málo, pokud vůbec, pracovat s jinými názory a čerpat z nich pro dobro věci.

V práci mám kolegyni, se kterou se velice špatně debatuje. Až na výjimky vidí věci diametrálně jinak než já. Když řeknu A, ona řekne B. Když se horko těžko dopracujeme k nějakému rozhodnutí, ona ho vždycky zpochybní. Trvá to dlouho a mě to štve, často jsem z toho unavená. Ale pořád se učím to nakonec vzít jako pozitivum. Už několikrát se totiž stalo, že její pochybnosti zastavily jinak jednomyslné rozhodnutí, kterého bychom později asi litovali. A jindy položila otázky, které byly nepříjemné, ale nikoho z nás ostatních do té doby nenapadly. Konečné rozhodnutí to nakonec nezvrátilo, ale bylo

moudřejší, protože jsme to víc a hlouběji promysleli.

Kdo chce zachovat jednotu, měl by upouštět od obrany sebe sama, nenechat se ovlivnit únavou a připomínat si lásku a věrnost jako důležité hodnoty. Být zajedno znamená zachovávat obraz vztahu Krista a Boha Otce.

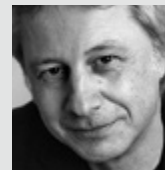
DANIEL PASTIRČÁK

kazatel Zboru Cirkve
bratskej Bratislava
- Kaplnka

Rozkol v církvi jen kopíruje rozdělení společnosti. Ze společnosti se vytrácí kultura dialogu. Kulaté stoly nahradila zákopová válka konzervativců s pokrokovými.

Červené puntíky

DANIEL RAUS, novinář a publicista

Žijeme v pozoruhodné době. Západní část světa je svobodná, což vede různě blouznivce ke stálému

zpytování, zda by nejrůznější menšiny neměly mít svobod víc, pokud možno placených státem. Východní část světa většinou svobodná není a nikdo neví, co s tím.

Nevyšel totiž předpoklad, že když nesvobodnou společnost přinutíme zavést demokratické mechanismy, vydá se na cestu k dobru. Různé režimy se naučily s volbami krásně zametat. Výstižně to řeklo kdysi Muslimské bratrstvo v Egyptě: volby stačí vyhrát jenom jednou.

Zdá se tedy, že demokratickým mechanismům by mělo cosi předcházet. Ale co? Svoboda politické opozice? Větší práva žen? Podpora homosexuálů? Prostor pro média? Peníze do vzdělání? O nápady nouze není, o skutečná řešení nouze je. Možná by přitom pomohlo, kdyby se západní státy zahledly do vlastní historie. Ta totiž ukazuje, že vše začalo u svobody náboženské. Nejdřív toleranční patent, až potom všechno ostatní. Je to vlastně paradox: když se lidé naučí vzájemně tolerovat věci neviditelné, jde jim to lépe i s těmi viditelnými.

Náboženský útlak se v problematických zemích stupňuje. Jednou do roka to má připomenout Červená středa, kdy se budovy nasvítí červeně, lidé zapalují červené svíčky a vezmou si třeba červenou čepici. Tradice zapustila kořeny i u nás, nasvícené bylo kupříkladu ministerstvo zahraničí (díky ministru Petříčkovi).

V Praze proběhla také konference, na které zaznělo, že Červená středa by měla být pořád. Myslet na to jednou do roka nestačí a média náboženskou svobodu zhusta ignorují. Beru tedy červenou fixu. Dělán puntíky do kalendáře.

Mentalita rozdělování bohužel není křesťanům cizí. Ve jménu absolutní pravdy jsme se navzájem proklínali a zabíjeli. Tady je potřeba začít. Pravda není naše, je Boží. Žádná skupina lidí ji nevlastní. Můžeme na ni jen hledět v pokorném dialogu.

„Naše poznání je jen částečné, i naše prorokování je jen částečné,“ napsal Pavel, „až přijde plnost, tehdy to, co je částečné, bude překonáno. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne.“ Je jen jedno poznání, které nás může spojit. „Ať Kristus skrze víru přebývá v našich srdcích. Abychom zakořenění v lásce mohli se všemi bratřimi pochopit, co je skutečná šifra a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání.“ Neomylné

poznání nás nespojí. Spojí nás pouze poznání Kristovy lásky.

„Proč soudíš bratra? A ty, proč pohrdaš bratrem?!“ píše Pavel křesťanům do Říma. Spor těch, kdo o sobotě jedli všechno a nesvětili žádný den, s těmi, kteří dodržovali předpisy Písma o jídle i sabatu řeší překvapivě: „Ať je každý plně přesvědčený o svém.“ Ve jménu své svobody však nepohrdej druhým, ve jménu své podřízenosti zákonu neodsuzuj druhého. Je třeba vyjít ze zákopů a tvořit most. Jedni chtějí uchovat staré pravdy, druzí jsou otevření tomu novému, co se právě vynořuje. Boží duch nerozděluje. V tvořivém napětí spojuje staré s novým: „Každý zákoník, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze svého pokladu vynáší staré i nové věci.“

**PAVEL
PLCHOT**
kazatel CB
Praha 6 - Dejvice

Reálná možnost jednoty – to je velká výzva. Nevím, jestli je to reálné, ale pokud se máme sunout aspoň trochu pozitivním směrem, za klíčové považuji začít přistupovat k druhým jako ke křesťanům, pokud se tak vnímají. Nemít rovnou vnitřní postoj, že nejsou opravdoví křesťané (že jsou vlastně heretici, sektáři, fundamentalisti, liberálové, fanatici, modláři, zákoníci, bez pravého poznání či zkušenosti, honí se jen za zkušeností či „rádobyzjevením“, mají znalosti, ale neznají Boha... – prostě jsou „mimo“).

To ovšem nezačíná až při setkání s nimi, ale už v našem postoji a rozhovoru o nich bez nich. Pokud „o nich“ v rozhovoru mluvíme s pohoršením a odsouzením, těžko pak budeme napříč denominacemi budovat vztahy, kde by se projevovala Kristova láska. Měli bychom si ve svém srdci vybojovat postoj, který je otevřený přijmout

druhého jako křesťana, protože jsme díky křtu sourozenci, máme jednoho Otce, přestože v mnohém spolu nesouhlasíme. Nemělo by to ovšem vést ke smíchání všech v jedné velké „sjednocené denominaci/církvi“. Jde spíše o první krok k tomu, abychom byli schopni docenit požehnání a duchovní dědictví, které náš nebeský Otec svěřil do různých křesťanských tradic. A možná potom zjistíme, že ještě více vynikne, co dobrého svěřil nám.

V poslední době mám dojem, že co se týče denominací, „láskyplně se ignorujeme“. Většinou si jdeme každý svou cestou a snažíme se spíše vyhýbat společné cestě, protože se obáváme bolesti či nepřijemnosti, které by kvůli tomu mohly nastat. Pokud jsme ale sourozenci v Kristu, není smutné, když se nemáme zájem o svoje bratry a sestry? A nemá přitom jít o to, získat drby, co je tam „u nich“ špatně. Mělo by nám záležet na tom, aby se jim vedlo dobře, podobně jako nám jde o to, aby se měl dobře náš rodný bratr.

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat
názor redakční rady.

ROZHOVOR S REMBRANDTEM

text ANNA DUCHKOVÁ foto ARCHIV

K loňskému výročí úmrtí Jana Amose Komenského se začátkem roku vrátila Česká televize premiérou životopisného dramatu nazvaného podle jednoho z Komenského citátů Jako letní snůh. Ve srovnání s velkolepě pojatou čtyřdílnou minisérií o Boženě Němcové, kterou v lednu také vysílala ČT, jde o snímek výrazně skromnější, byť s vynikajícím hereckým obsazením i přesvědčivým výtvarným ztvárněním.

Scenárista Pavel Kopp spolu s režisérem Lubomírem Hlavsou, který stojí také za podobně koncipovanými televizními filmy o Jeronýmovi Pražském a Janu Husovi, se rozhodli pro retrospektivní formu vyprávění. Děj nápaditě vystavěli kolem fiktivního rozhovoru, který mohl Jan Amos Komenský vést s malířem Rembrandtem během hodin, kdy mu seděl modelem.

Setkání dvou zdlánlivě protikladných velikánů své doby poskytl tvůrcům zajímavou zápletku a zároveň příležitost představit divákovi Komenského dramatické životní peripetie, které vznikly slavného portrétu předcházely – od jeho dětství ve Fulneku na Moravě, pronásledování po bitvě na Bílé hoře a odchodu do Polska, přes jeho pedagogické aktivity po celé Evropě, opakované tragédie v osobním životě až po poslední léta v Amsterdamu. To vše formou retrospektivního vyprávění starého biskupa Jana Amose v podání přesvědčivého Aloise Švehlíka. Komenského v mladších letech ztvárnil jeho syn David Švehlík.

Žánr dokudramatu nenaplňuje snímek absolutně. Diváka v něm provází

Jako letní snůh.
Život J. A. Komenského
Životopisné dokudrama,
Česká televize a Vista Film 2021,
96 min

žádný komentář, pouze vyprávění stárnoucího hlavního představitele doplněné o časové a místní určení formou jednoduchých titulků. Autorská licence tvůrců ovšem na rozdíl od jiných životopisných snímků včetně zmiňované série o Němcové má své zřetelné hranice v doložených historických skutečnostech a citátech z Komenského díla. V pozadí je jasně cítit odborné vedení Jana Hábla

a dalších expertů na Komenského život a dílo.

Tato žánrová nejednoznačnost ovšem působí poněkud dvojsečně. Pokus představit školometsky odživotněnou osobnost Učitele národů jako statečného muže z masa a kostí, kterému dal Bůh veliké obdarování, ale také jej postavil před řadu přetěžkých zkoušek, skončil podle mého diváckého dojmu poněkud na půli cesty. Jako by tvůrci vytvořili sice barevnou, ale opět jen jakousi filmovou bustu Jana Amose. Tento dojem za mne trefně pojmenovala jedna divačka na serveru ČSFD, když napsala: „Nevím proč, ale je to takové zvláštní. Asi až moc rádoby chytré i v místech, kde to není potřeba.“

Nadbytečná doslovnost provází nejen popisné pasáže filmu, ale i emotivní a tragické scény z Komenského života. Jako by tvůrci nedůvěřovali divákovi, že umí prožít jejich emocionální intenzitu a je potřeba mu ji navodit kamerovými efekty nebo přetaženými gesty. Herecky nejuvěřitelnější je postava Mikuláše Drábíka v podání Vladimíra Javorského. Naopak David Švehlík působí někdy příliš toporně, a pokud jde o hloubku prožitku, také málo uvěřitelně. To v kombinaci s jeho vzezřením Rasputina bohužel postavě mladého Komenského výrazně ubírá na životnosti.

Představit komplexně Komenského nabitý a dramatický život i jeho myšlenky a dílo v omezeném formátu celovečerního televizního filmu je podle mne nadlidský úkol. V této perspektivě se ho tvůrci zhostili důstojně a se ctí. ■

Očima dívky z Jeruzaléma

Krista Gerloffová:
Širel a děti z Jeruzaléma
Nakladatelství Tomáš
Nosek Klíka 2020,
100 stran

Když člověk čte knihy jako dospělý, často si už ani neuvědomuje, jak proces čtení funguje. Nevidí písmenka, nezajímají ho obrázky, hledá informace. Děti, které teprve začínají číst, čtou všechno – různé cedule, letáky, a dokonce i návody. A přece jsou texty, které je zajímají více než jiné. Jsou to ty, které odpovídají na jejich otázky.

Otázkou této dětské knihy je, kdo je Širel? Proč se tak divně jmenuje? Širel je desetiletá česká dívka žijící v Izraeli, která vypráví krátké epizody (2 až 3 stránky na kapitolu) ze svého života, především z období předškolního věku. Deníkovou formou seznamuje čtenáře se zvláštnostmi izraelské krajiny a židovských svátků tak, jak je prožívá malé dítě. Větná stavba je velmi prostá odpovídající myšlení desetileté dívky a konečně i obrázky v podobě kreseb doplněných akvarelem jsou stylizovány do dětských maleb s přirozeně porušenou perspektivou.

Knížka je určitě vhodná ke společnému čtení pro mladší děti, které chtějí jejich rodiče či prarodiče srozumitelnou formou seznámit s židovskými tradicemi a životem v současném Izraeli. Kdybych jí měl ovšem srovnat s klasickou beletrií pro děti, musel bych jí vytknout slabou rovinu vztahů mezi postavami, minimum humorových prvků, korálkovou strukturu bez hlubšího záberu, nulový vývoj postavy i slabý ponor do dětského světa. **LIBOR DUCHEK ■**

Knih

TIP

Karolína a Ester

ANNA DUCHKOVÁ

V druhé polovině 80. let oslovila dokumentaristka Helena Třeštíková studentky střední zdravotnické školy s prosbou, zda by nemohla s kamerou sledovat jejich životní osudy. Po třicet let trpělivě sbírala filmový materiál, ze kterého v loňském roce vznikly

dokumenty nazvané prostě Karolína a Ester, podle jejich hlavních protagonistek. Česká televize je odvysílala v premiéře v lednu letošního roku.

Karolína se nestala zdravotní sestrou, ale realitní makléřkou. Prožila mnoho životních kotrmelců, jako pracující matka samoživitelka čelila obrovskému tlaku. Ambiciózní a odhodlaná se navzdory okolnostem nikdy nevzdala snu o stavbě domu a funkční rodině v něm.

Ester se brzy šťastně vdala v kostele, stala se matkou, a nakonec slavnou televizní moderátorkou. Ani ji však život neušetřil zkoušek včetně opakované manželské krize, která ji dovedla až na práh rozvodu. Její vyprávění, jak se vyrovnávala s manželovou nevěrou, je zajímavým svědectvím o odpuštění, které ovšem nemá jednoznačný happy end.

Rovnováha mezi vyřčeným a nevyřčeným

Roman Dostál:
Krása v bodláci
folk-jazz-blues-rock,
37:49, Rosa Media

Není to hudba na první poslech. Není to produkce reflektující vývoj populární hudby za posledních dvacet, možná třicet let. Není to album, na kterém by se nacházel jediný singl s hitovými ambicemi. Je to hudba pomalu odkrývající své kouzlo s každým dalším poslechem, pohybující se s obrovskou jistotou napříč žánry a postupně zanechávající čím dál větší množství silných momentů, ke kterým se budete rádi vracet a dopředu se na ně těšit.

Hudební stránce dominuje především všudypřítomný autorský nadhled a zkušenost. Díky tomu deset stylově výrazně odlišných písní zní zároveň smysluplně jako téměř čtyřicetiminutový celek. Roman Dostál a jeho výborně zvolená společnost hostujících muzikantů opět potvrzují starou pravdu, že nejde o noty, které zahrájete, ale především o noty, které nezahrájete.

Texty obsahují řadu skvělých míst, často ještě nevstřebáte jeden obraz a už se o pozornost hlásí další. Toto je umocněno dovedností Romana Dostála nechat i přes pěvecké technické nedokonalosti (nebo možná také díky nim?) silné obraty vyniknout a pozvednout ty, které na papíře vypadají slabší. V jeho podání zkrátka zní i věta „taky jsem se kdysi najancil až běda“ autenticky a samozřejmě.

Roman Dostál ve spolupráci s textařem Petrem Štřešňákem dokázali vytvořit dílo, jehož krása spočívá v rovnováze mezi vyřčeným a nevyřčeným. Krása, k jejímuž objevení je třeba vynaložení vlastního posluchačského úsilí. Krása v bodláci. **DANIEL MATULÍK ■**

Ztracené klíče

Patrika znali všichni lidé z vyloučené lokality. Mluvili o něm, ale nikdo se o něj opravdově nikdy nezajímal. Vnímali ho jako postavu, kterou provází samé problémy a těžkosti. Jeho otec bojoval se závislostí na pervitinu, matka se snažila rodinu udržet a řešila finanční problémy prostitucí.

Po čase jsem pochopila, že se Patrik chová podle toho, co se doma dělo. Pokud otec matku bil, Patrik se choval agresivně a nenávidně ke všem okolo. Dokázal surově a bez důvodu zbit malé dítě i poprat se s dospělým mužem. Nemusel mít důvod, jen prostě chtěl dát ránu první

chápala ten vztek, který Patrik tak často měl. Cítila jsem ho také.

Matka dětí se rychle zotavila. Přišla do kanceláře a požádala, aby děti mohly být umístěny do dětského domova. Neviděla jiné řešení a nechtěla ani jinak pomoci. Chtěla jen rychle vyřešit problém, který ji přesahoval. Děti jsem společně s ní po vyřízení všech dokumentů odvezla do zařízení, kde mohly být po nějaký čas, než si ona vyřeší lepší bydlení a ujasní si, kam bude směřovat dál. Matka našla dobrý byt, finančně se stabilizovala a s pomocí ochotných lidí se podařilo byt solidně zařídit. Děti se těšily, že budou doma, každý bude mít svoji postel a skříň na oblečení. Patrik věřil, že budou žít jako rodina, a chtěl mamince

ZE TMY K NADEŽJI

Příběhy ztracených existencí

a nečekat, odkud přijde. Doma o tom rozhodovat nemohl. Kvůli tomu se ho všichni báli a vyhýbali se mu.

Pokud byl otec delší dobu mimo domov a doma byl klid, Patrik rozkvetl, na jeho tváři byla vidět úleva. Dokázal několik hodin bavit mladší děti, kreslil si s nimi, učil je a byl zase dítětem. S nepopsatelnou něžností česal dlouhé vlasy dívkám a zasněně vyprávěl, jak si vždy přál stát se kadeřníkem.

Jednoho dne Patrik příběhl s mladšími sourozenci do kanceláře a zmateně vykřikoval, že je musí schovat, že doma je zle. Malá sestra, v té době dvouletá, plakala a nešla utišit. Patrik mi v rychlosti řekl, ať je tam zamknu, že musí rychle běžet zachránit maminku. Vyběhla jsem za ním a to, co jsem za pár minut uviděla, byl pohled na lidskou bezmoc a bídu. Patrikova matka ležela v krvi na zemi, nad ní stál s železnou tyčí jeho otec a křičel.

Nikdy se nepřestanu modlit za to, aby se vrátila. Jen na ni musím sehnat telefon.

Už od pohledu bylo jasné, že je pod vlivem drog a nemá smysl s ním cokoli řešit.

Policie přijela rychle, otce odvezli a matku převezla záchranka do nemocnice. Teta dětí se zatím pokoušela najít doklady a klíče. Marně, klíče se ztratily. Chodila jsem po jedné místnosti, kde byl neuvěřitelný nepořádek, všude se válelo oblečení, deky, na starých matracích leželo několik plyšových hraček. Otevřela jsem dveře do koupelny. Vana byla plná zatuchlého oblečení, v kýblech bylo ve vodě pár dětských kalhot a triček. Později mi děti řekly, že tak se u nich pralo. Stála jsem uprostřed té hrůzy a bylo mi úzko. Najednou jsem

se vším pomoci. Bohužel to dopadlo jinak. Matka odešla za novým přítelem na druhý konec republiky a s dětmi zprůtrhala veškeré kontakty.

S Patrikem jsem si pravidelně telefonovala. Při posledním hovoru mi řekl: „Mám strašnou zlost, že nás nechala kvůli cizímu chlapovi. Ale stejně si každý den představuji, jak se vrátí a odveze nás domů. Proto mám pořád sbalený bažůzek. Mám v něm klíče od našeho starého bytu. Možná to tam bylo ošklivé, staré a neútlivé, ale byli jsme tam s mámou. Nikdy se nepřestanu modlit za to, aby se vrátila. Jen na ni musím sehnat telefon. Musím jí říct, že ty klíče mám já. Ještě nepřišla, protože je hledá. Ale neztratily se, nikdy se neztratí.“

Patrikova matka se dětem už nikdy neožvala. Ony na ni stále v dětském domově čekají.

PAVLÍNA BRĚNOVÁ

vedoucí pobočky Naděje, Česká Třebová

Vyluštěte tajenku a vyhraje knihu

Tajenku zašlete do 17. 2. 2021 na adresu krizovka@cb.cz.

Vylosovaný výherce získává knihu **Necessarium – Co má člověk skutečně vědět, aby dobře žil i umřel** od **J. A. Komenského**.

Výhru věnuje vydavatel.

POMŮČKA: EMPOR TĚN, TURAN UTĚN	INICIÁLY AUTORA KYTICE	3. DÍL TAJENKY	ŽLUTO- HNĚDÁ BARVIVA	ARCH	ZANĚTY KŮŽE	KONZER- VOVAT KOUŘEM	PLACENÉ JÍZDY, TAXIKU	TEPRVE KDYŽ	ARCH	BLOUDITI	PŘÍLEŽ- TOSTNÁ KOUPE	ČÁSTEČNÝ STIN	ZKRATKA OLYMPIJ- SKÝCH HER	SPZ ROKYCAN
SLOVENSKÁ PÁDOVA OTÁZKA				EVROPSKÁ PLATIDLA ZKR. OBCH. AKADEMIE					NÁSADA K SEKYŘE UZLIČEK V LÁTCE					
1. DÍL TAJENKY														
DRUH TRHAVINY								MONTOVA- NÝ DOMEK					2. DÍL TAJENKY	PORTU- GALSKÝ FOTBALISTA
ARCH	OSOBNÍ ZAJMENO OVOČNÝ KEŘ			ŘECKÉ PÍSMENO ČLÁNEK PĀTERĚ				PAŘÁT DRAVCE						
MOJE OSOBA			PŘÍTOK IRTYŠE OBHROB- KOVAT					SÓLOVÝ ZPĚVÁK LIČÍCÍ DĚJ						
POSTAVY								ARCH	HERNÍ SIGNÁL V HÁZENĚ	KOREJSKÉ PLATIDLO HARMONIE				
PĚVECKÉ TĚLESO					KOMORNÍ SKLADBA									
BYLINA S ŪBORY FIALOVÝCH KVĚTKŮ									SIBIŘSKÁ KOČKA CITOSLOV- CE TĚŠENÍ					
ODE DNE VYDÁNÍ						ARCH	EVROPSKÝ VELETOK	NAŠE POLITICKÁ STRANA ZÁLESÁK				DRDOVY INICIÁLY SKUPINA MLÁDEŽE		
ARCH	EGYPTSKÁ VÁHA AMERICKÝ PREZIDENT					ZKR. PRO DETTO ŪZKONOSÁ OPICE					DEODO- RAČNÍ V POŘÁDKU			
OBURNĚNÝ TRANSPOR- TĚR (zkratka)			POLOOPICE DVRORANA						ANGLICKÝ „MÍSTNOST“ KUBÁNSKÁ PLATIDLA					KROUCENÍM SPOJOVAT
CHOD			TATRANSKÝ PARK KNIŽNÍ SPOJKA							VÁPENCOVÁ KRAJINA PLÁŠTĚNKA				
OBYVATEL AŠE					KAPÁNEK ZÁPOR						ODDĚLENÍ TECHNICKÉ KONTROLY NUŽE			
VÝZNAMNÁ ČESKÁ NOVINÁŘKA (1896–1944)														
TATARSKÝ NÁČELNÍK							SKŘEHOTAT (nářečně)							

Tajenka z čísla 01/2020: Nezačínám vás jako sirotky přijdu k vám.

Knihu Ty jsi kněz navěky vyhrává **Olga Ličmanová**, Orlová Lutyně. Připravil Dušan Karkuš.

PŘEDBĚHNOUT DOBU...

text LUCIE ENDLICHOVÁ

Ten malý klučina mi běžel vstříc s rozzářenými očima. Bambule se mu bimbala na vrcholu čepice přesně v rytmu cupitajících nožek. Chvilku jsem se bála, aby neupadl, ale nakonec jsem se uklidnila – měl to pod kontrolou, našťástí. A ty rozpražené ruce, ty mě zmátly. Otevřela jsem náruč a už už si chtěla přidřepnout, abych mohla malého obejmout. Začala jsem snižovat těžiště, když tu mě poslední kontrolní pohled zastavil, a vlastně přimrazil. Co to...?

„Předběhl, předběhl,“ neslo se nad celou scénou šťastné volání. Ruce nad hlavou a bambule poskakovala ještě intenzivněji.

Ten malý filuta, pytlíček štěstí, neběžel do bezpečného útočiště měkké, i když cizí náruče. Utíkal, protože za ním jel malý model terénního vozu na dálkové ovládání. A ještě kus za blikajícím

DOKÁZAL TO. BYL RYCHLEJŠÍ, OBRATNĚJŠÍ, NENECHAL SE DOSTIHNOUT.

a popojíždějícím modelem kráčel rozvázně tatínek, zjevně o kousek víc soustředěný na vozítko než na malého běžce. Asi mě zaregistroval a možná mu i došlo, jak jsem si celou situaci vyložila já, a tak autíčkem opsal elegantní osmičku směrem k sobě a zpět k synkovi, který výskal radostí. Usmáli jsme se na sebe – jak vlastně vím, že jsme se usmívali, když jsme oba měli roušku? Ale určitě se to stalo. Usmáli jsme se na sebe a každý šli svou cestou. Já se svou oblíbenou sbírkou otazníků navrch.

Ty ještě trochu nejisté, ale o to usilovnější kroky malého klučíka se mi pořád dokola odehrávaly před očima. Ta radost, že to dokázal – předešel autíčko! Zvítězil nad něčím, co má motor. Dokázal

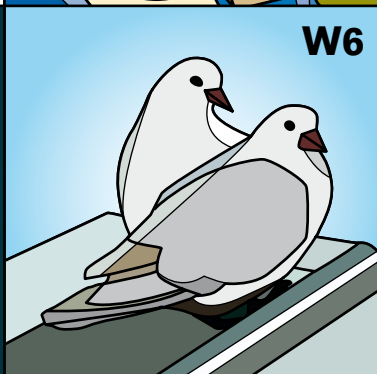
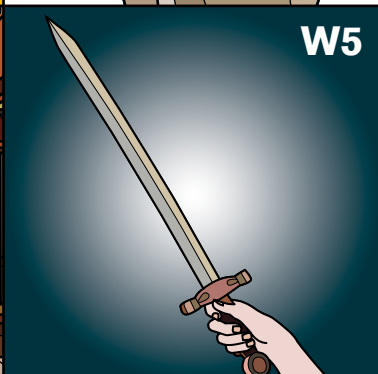
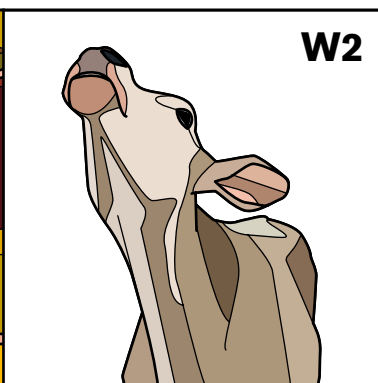

LUCIE ENDLICHOVÁ
redaktorka TWR
a Rádia 7

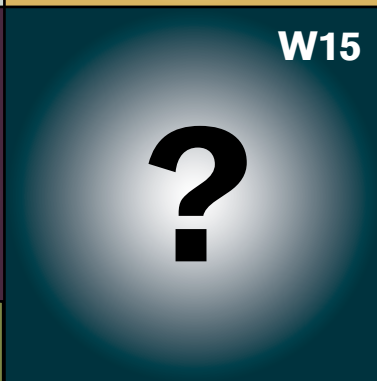
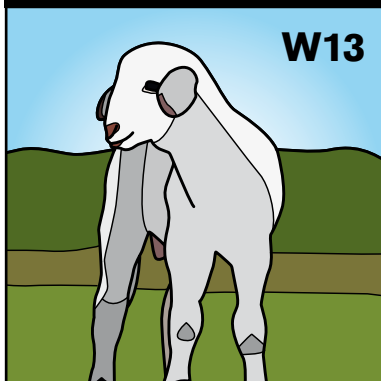
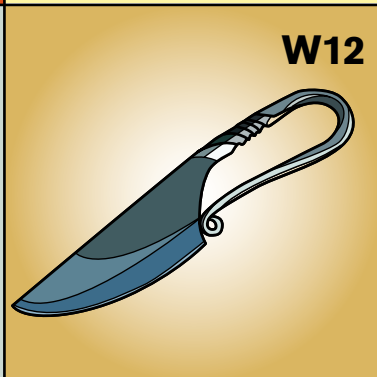
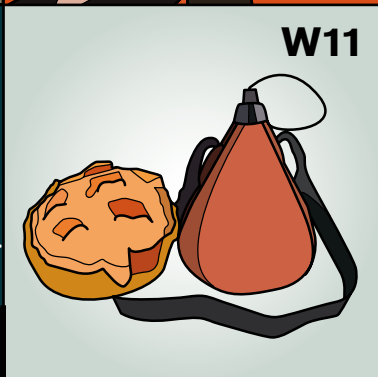
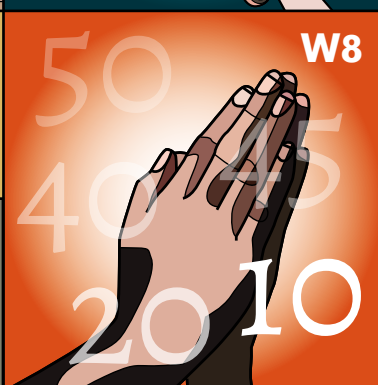
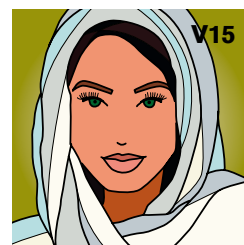
to. Byl rychlejší, obratnější, nenechal se dostihnout. Není to něco, o čem vskrytu duše směrem k technice taky toužím, ale ne a ne to dokázat? Kolikrát už jsem si říkala, že když ráno sahám po mobilu, abych vypnula budík, to první, co otevřu, bude aplikace se slovy Bible, ne modré logo Facebooku? Kolikrát už jsem si vytvořila systém, rozhodla se, že ne od zítřka, ale ode dneška omezím čas na sociálních sítích – s mobilem v ruce, u počítače, před televizní obrazovkou? A ono „kolikrát“ se s jarním a podzimním lockdownem mnohonásobně navýšilo právě proto, že internetový prostor je často ten jediný, který zprostředkovává některé kontakty, setkání, umělecké zážitky...

Jdu postupujícím podvečerem a radostně poskakující bambule na chlapcově čepici je mi teď spíše jako červený hadr býkovi. To není možné... Nevěřím vlastním očím, uším, srdci. Až se musím zastavit, abych uklidnila rozběhané myšlenky – ale kdepak, ony už dávno doběhly do cíle. Podobně jako ten klučina na tátu se teď ohlížejí po mně a čekají, kdy mi to dojde. To na mně teď je, abych já savě zvedla ruce nahoru a vykřikla ono jednoduché: „Předběhla, předběhla!“ Nechce se mi uvěřit. Ale vždyť přece moc dobře vím, že to je takhle jednoduché. Tak proč jsem najednou tak přemožená celou tou skutečností?

Mnoho následujících rán strávím ne v běhu, abych tomu pomyslínému autíčku internetového světa unikla; stačí pokojné kroky, které vedou ke kapličce nad městem, čas zastavit se, dýchat zhluboka, dívat se do nebe. Někde tady taky poprvé zvednu ruce a bezhlasně zavolám: „Předběhla, předběhla!“

V minulém čísle:
RÚT

Tištěné pexeso na tuhém papíru lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků urči, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašli na krizovka@cb.cz do 17. 2. 2021. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

Z biblické zprávy o stvoření víme, že Bůh stvořil člověka ke svému obrazu. (Gn 1,27) Zároveň nám ale dal do ruky pomyslný štětec a svobodnou vůli, abychom se stali spoluvůrci a svůj obraz do značné míry malovali sami. Když se setkáváme s druhými lidmi, děláme si o nich „obrázek“ ve své mysli. Přitom jim ale nevidíme do srdce, můžeme se orientovat jen podle toho, co je patrné navenek. Podobně si i sami o sobě u druhých lidí malujeme svůj obraz či obrázek.

Ani lidské fyzické obrazy, které malují malíři olejovými barvami na plátno, ale nejsou jen tím, co zobrazují a co vidíme třeba jako návštěvníci muzeí, galerií a výstav. Plátno i barvy jsou hmotné materiály, stejně tak malířův štětec. Pod malbou se skrývají zajímavosti, fakta a příběhy, kterých si běžný pozorovatel nevšimne. Všechno to je ale mimořádně cenné pro historiky umění a restaurátory, kteří se například snaží vypátrat, kdo mohl být autorem nepodepsaného obrazu nalezeného kdesi ve sbírkách na zámku nebo v klášteře.

Už první pohled na obraz může zkušeného odborníka přivést na stopu: styl či motiv obrazu častokrát poukazují na konkrétní období (zejména starší epochy jako

Tahy štětce na plátně vypovídají o malířích i jejich době

OBRAZ NENÍ JEN MALBA

například renesance nebo baroko byly stylově mnohem jednodušší než dnešní umění), malba může nést typický rukopis konkrétního známého autora (například to, jak se tváří zobrazené postavy nebo v jakých gestech jsou zobrazeny jejich ruce).

Teprve podrobnější pohled „pod malbu“ v restaurátorské dílně pak nalezenou stopu potvrdí, upřesní, anebo naopak vyvrátí. V dnešní době je možné obraz prosvěcovat kupříkladu rentgenovým nebo infračerveným zářením, a tak není nutné ani v nejmenším poškozovat obraz – to se dělo dříve, když restaurátoři při průzkumu opatrně na okraji odlupovali vrstvičky barvy nebo vlákna z plátna.

Pohled pod malbu odhalí mnoho skrytých informací o obrazu samotném, ale i ze zákulisí jeho vzniku: jak si malíř nejprve rozkreslil kompozici, jak nanášel jednotlivé vrstvy barvy, jestli maloval od začátku do konce podle původního záměru, nebo jestli části obrazu předělával. Někdy restaurátoři na plátně objeví dokonce stopy zcela jiného obrazu, který autor z nejrůznějších důvodů nedokončil a přemaloval jej dílem, které vidíme dnes. I to odborníkům otevírá nové pohledy na malíře a jejich dílny. Poměrně spolehlivě tyto moderní analýzy odhalí originální malbu od kopií či padělků – při překreslování přece jen malíř používá jiné tahy tužkou a štětcem a méně dílo upravuje.

Podobně analytickým pohledem jako dokonalý restaurátor vidí Bůh všechny vrstvy našich osobností. I když se třeba snažíme působit před druhými lidmi v určitém stylu a vědomě nebo nevědomě třeba kopírujeme někoho druhého. Pro Pána jsme každý autentickým originálem a nemusíme před ním nic skrývat.

SKRYTÁ IDENTITA

Rentgenový skener analyzuje Rembrandtovo dílo *Noční hlídka* až po jednotlivé chemické prvky, aby poskytl vhled do toho, jak starý mistr přistoupil k jeho práci.

nahoře: Obraz *Spasitel světa* existuje asi ve 20 verzích, které namalovali žáci a následovníci Leonarda da Vinciho; i u originálu bývá Leonardovo autorství zpochybňováno.

text **MARTIN SRB**

foto **WIKIMEDIA** a **VINCENT FOURNIER**